

Šiame numery

J. AUGUSTAITYTĖS - VAICIŪNIENĖS
EILERASTIS.
PER NEPRIKLAUSOMYBĖS SLENKSTĮ
ŽENGIANT.
KARALISKOS SALOS KULTŪRININKAI.
VENGRŲ REZISTENCINĖ POEZIJĄ.
KAIP "DIDIEJI BROLIAI" ŠAUDE
LIETUVIUS STUDENTUS.
LETUVIŲ IR KITŲ PABALTIEČIŲ
LITERATORŲ UNIVERSITETINIŲS
LEIDINIŲS.
GERAUSIEJI 1969 METŲ FILMAI.
SVETIMOS IR DIRBTINĖS ŠIRDYS.
KULTŪRINĖ KRONIKA.
MOTERŲ GYVENIMAS.

PER NEPRIKLAUSOMYBĖS SLENKSTĮ ŽENGIANT

Ukmergės gimnazijos paminėjimo paraštėje

J. JAKŠTAS

Patraukliai, su istoriniu įvairumu parašytas istoriko Pr. Pauliukonio straipsnelis "Prisiminimai apie muz. J. Bertulį" (Draugas, 1970.I.15) meta skaidrios šviesos į Ukmergės gimnazijos pirmuosius metus. Taikliai apibūdinami kai kurie mokytojai ir paryškinama iki šiol nežinoma tik ką mirusio J. Bertulio veikla ir asmuo. Straipsnis tegali žadinti buvusiam tos gimnazijos mokiniui įvairius prisiminimus, papildančius straipsnio autoriaus duodamus. Man, buvusiam jos mokiniui nuo pirmos veikimo dienos iki 1923 m. pavasario, mielo istoriko straipsnelis pabudino kai kuriuos vaizdus, kurie, manding, tikėtų straipsneliui papildyti.

Gimnazijos pradžia

Visai naujoviška Pr. Pauliukonio mesta mintis, kad steigti aukštesnias mokyklas platesniu mastu susirūpinta pirmiausia 1917 m. rugsėjo m. Vilniaus konferencijoje. Ukmergės gimnazijos įkūrimas, rodos, patvirtintų tą istoriko prielaidą. Mat, žinoma, kad Vilniaus konferencijoje dalyvavo parinktas Ukmergės atstovu joje praktikuojęs adv. B. Dirmantas. O jis ir tapo pirmuoju tos gimnazijos direktorium. Be to, to paties rugsėjo gale ar spalio pradžioje Ukmergės apylinkės bažnyčiose buvo pagarsinta iš sakyklų, kad Ukmergėje steigiamą gimnaziją. Tėvai paraginti registruoti mokinius Ukmergės parapijos klebonijoje. Motina, susirūpinusi mano mokslinimu ir vis sielėjusi dėl dviejų praleistų bėmų metų, tuojau ragino tėvą vežti mane pas Ukmergės kleboną registruoti. Tėvas pakluso, ir tapau vienu pirmųjų registruotųjų mokinių būsimai gimnazijai.

Laukiau savaitę po savaitės, kada ta gimnazija ims veikti. Deja, teko apsigilti. Praslinko visa žiema, o gimnazijos vis nebuvo. Nežinia, dėl ko jos atidarymas užvilktas iki 1918 m. balandžio m. pradžios.

Pradžioje atidarytos vos trys klasės. Matyti, tik joms pakankamai kandidatų atsirado. Dauguma tų mūsų mokinių buvome jau paūgėję neaprašyti kaimo berniukai ir mergaitės, pasitraukę nuo plūgo ar akėčių, kiti ir nuo galvijų bandos. Paaugę vienus kitų karo metus tamsiuose kaimuose be laikraščių ir knygų, buvome tamsuoliai. Deja, ir toje triklasėje gimnazijoje nebuvo kas mus padoriai šviestų. Be direktoriaus Dirmanto, buvo vos du mokytojai — J. Buožis ir J. Gumbelevičius. Abu eksklirikai, apie mokymo darbą ir apie mokomuosius dalykus ne ką nusimanę. Kadangi nebuvo vadovėlių, tai jie net nežinojo tikrai, ką dėstyti. Pamokos buvo nuobodžios, tikrai šabloniškos. Liepdavo tik kalti užduodamus dalykus be tinkamo paaiškinimo. Jokio auklėjimo nebuvo, nes patys abu mokytojai jo neturėjo. Kitaip būtų buvę, jei direktorius Dirmantas būtų gimnazijai kiek daugiau atsidėjęs. Jis jį, gali sakyti, nesirūpino. Pasirodė, kada nekada gimnazijoje savo kelių geografijos pamokų praveisti. Laikėsi visada išdidžiai, nesileisdavo su mokiniais į pokalbius nei pamokų metu, nei po pamokų, visad buvo puikiai apsirėdęs, tikras dabit, ir mums, apsitraukusiems kokiomis apvalkiotomis milinėmis, jis atrodė didelis ponas, aukšto miesčioniško luomo žmogus. Laikysena aiškiai rodė, kad tai ne liaudies žmogus ir todėl toks svetimas, tolimas.

Direktoriaus pareigos jam, ma-

Vytautas Didysis

V. K. Jonyno skulptūrinis eskizas Lietuvos kankinių koplyčiai Vatikane. (Nuotr. V. Maželio)

Tikėk, kaip anuomet tikėjai

J. AUGUSTAITYTĖ - VAICIŪNIENĖ

Kur mes pirmu žingsniu šasomis
Sukruvinom akmenį pirmą,
O lietaus ir raidžių sėjoms
Pasotinom alkana dirvą.

Ten man buvo gyventi smagu:
Nebejauchiau nuovargio šalčio.
Iki šiolei einu tuo taku,
Apskritusiu burtais paparčio.

Jei kada tas dienas pavartau,
Pabyra iš jų žemčiūgėliai.
Nors tik vieną prisiegsiu ir tau,
Kuris tenai augt negalėjai.

Aš jai irgi buvau nebloga:
Ką davė, tą valgiau ir gėriau.
Eidama jos arimų vagą,
Ir duonos ir vyno turėjau.

Visur žemė kieta ir sunki,
Visur duona kepta su pluta.
Ir visų rankų pirštai penki,
O asla visur darbu plukta.

Bet man duona gardžiausioji ta,
Kur sentėvių žemėje dygus,
Nes nuo jos nuodėmė nuimta,
Jos kraujas gyvenimui lygus.

Manęs nieks ten nepiudė šunim,
Kai skindavau varpas ir uogas.
Po šakota sena obelimi
Nakvojau, kaip kūdikis nuogas.

Kai čia takas ištįso labai,
Akis atgalios pražiūrėjau:
Nepalenkia manęs čia stabai,
Jų garbint niekad nemokėjau.

Tai ir tau aną žiedą segu,
Pasaulio lietuvį garbingas,
Kad nors kartais tau būtų ilgu
Tos žemės per valandas pilkas.

Tai tu būk, kaip žuvėdra grakšti,
Rūkuose žibėti papratus:
Nė kalnai tau nebus per aukšti,
Drumsti vandenynai neplatūs.

Tai tu būk, kaip šaltinis gajus,
Tikėk, ka'p anuomet tikėjai,
Kad bitelės dar turi gylus,
Tie pats jų pilki drabužėliai.

Nieks nei Nemuno nebeštrems —
Nei Vilniaus į Sibiro taigas:
Išlieti tiesos spinduliams
Platėja kalėjimo langas.

Antanas Petrikonis

Is Omahos lietuvų kolonijoje vasario 21-22 d. rengiamos dailininko parodos.

Lietuvos pamiškėje

tyti, buvo užkrautos, ir jis jų nevertino. Labiau jam rūpėjo advokatūra ir dar kai kas... (nes tada buvo jaunas našlys). Kad jis eitas gimnazijos direktoriaus pareigas per nieką laikė, rodo jo elgsena po 20 metų (1938). Tada Ukmergėje gyvenę ir buvę pir-

meji gimnazijos mokiniai sumanė rengti jos 20 metų įsikūrimo minėjimą. Žinoma, kvietė prisidėti ir išklmėse dalyvauti ir pirmą direktorių. Jis trumpai ir drūtai atsisakė, paaiškindamas, kad minėjimo sekmadienį turis dalyvauti medžioklėje.

Baigėme tą glūdų poros mėnesių mokslą ir išsikirstėme vasaros atostogų.

Šviesos spindulys

1918 m. vasara buvo permainingas laikas. 2,5 metų trukęs niūrus vokiškos okupacijos laikas su žandarų teroru artėjo prie galo. Iš Rusijos grįžtantieji kariai ir pabėgėliai papasakojo apie ten vykstančią kažkokią revoliuciją. Žmonės gavo įsitikinti, kad ruskis koks buvo jau nebegrįš. Kas bus jo vietoje, niekas tikrai pasakyti negalėjo. Apie mūsų tarybos veiklą, apie galimą Lietuvos nepriklausomybę, apie vasario 16 d. aktą nieko nekalbėta (nes nežinota).

Tokioje neaiškaus rytojaus aplinkyje pradėjome vėl 1918 m. tose pačiose klasėse, kur ir buvome. Dabar prisidėjo ir ketvirtoji klasė, sudaryta daugiausia iš grįžusių iš Rusijos mokinių. Tai nedidelė klasė, gal kokia 15 mokinių. Bet šie moksleiviai rodėsi ypač visuomeniniuose, politiniuose dalykuose. Mat, gyveno ten Rusijoje ištisus metus revoliucijos sūkuryje. Jie mokėjo jau agituoti ir mitinguoti.

Gavome ir naujų mokytojų: kapelioną Felicijoną Daniusevičių, St.Gruodį ir vokiečių kalbos mokytoją Fr. Kossą (vokiečių komendantūroje tarnavęs kareivis, kilimo lenką iš Silezijos). Mažą tą mūsų mokyklą tuojau nuskaidino neužmirštama kapeliono asmenybė. Savo malonia išvaizda, šypsena, tokiu draugišku mu mokiniams, kokio mes iki šiol neturėjome, tas jaunas kunigėlis traukė mus prie savęs. Jis mėgo vis maišytis mokinių tarpe, juokauti ir kalbėti su jais. Jo mūsų klasėje dėstyti dalykai, tikyba, lotynų kalba ir dainavimas, buvo vienas malonumas sekti ir mokytis. Jis buvo gimęs jaunimo vadas, tikras šviesos žiburys mūsų gimnazijoje.

Saulės gimnazijos galas

Tik pusę metų tegalėjome tvarkingai ir, palyginti, ramiai mokytis. Po Kalėdų atostogų 1919 metų pradžioje jau susirinkome į gimnaziją bolševikų okupacijoje. Nors okupantai pradžioje ir netrukė, tačiau mokslas jau nėjo sklandžiai. Po kurio laiko jie atkreipė dėmesį į mūsų mokyklą. Kartą atvažiavo iš Vilniaus švietimo komisariato atstovas, pavarde Rimša, pasakė visiems mokiniams ilgą agitacinę kalbą. O jo palydovas rusas karys patarė mums mesti išisegtą kepurę Vytį ir jo vietą mityguoti.

(Nukelta į 2-ą psl.)

PER NEPRIKLAUSOMYBĖS SLENKSTĮ ŽENGIANT

(Atkelta iš 1 psl.)

toje įsiseigti penkiakampę raudoną žvaigždę su kūju ir plautuvu. "Jūs esate darbininkų ir ūkininkų vaikai ir čia yra jūsų ženklas, o ne tas arkliukas, kuris vaizduoja Mindaugą, Gediminą. Jie juk buvo buržujai", — kalbėjo jis.

Mokslas tuojau ėmė kriksti. Pranyko kai kurie mokytojai, jų tarpe ir mūsų kapelionas. Jis pasislėpė, kaip Pauliukonis pasitebėjo, pajutęs bolševikų kėsiniams suimti. Menkas malonumas buvo ir mokytojams dirbti, negaunant algų, nes Ukmergė tapo atkirsta fronto nuo Kauno, iš kur ateidavo Saulės draugijos siunčiamos algos.

Šiose nedėkingose aplinkybėse mūsų gimnazija, rodos, apie užgavėnės gavo neribotų atostogų. Atostogavo iki bolševikų išvairmo iš Ukmergės (gegužės 3 d.). Netrukus po to mokslo prasidėjo. Susirinko tik mokiniai iš artimesnių apylinkių ir jų buvo mažai. Mokytojai taip pat nevisi. Nebuvo direktoriaus Dirmano, bolševikų išvežto. Po kelių mokymo savaitių gimnazija paleista vasaros atostogų. Ukmergės Saulės gimnazija baigė savo dienas.

Kapeliono veikla Nepriklausomybės angoje ir mirtis.

Mūsų gimnazija pradėjo 1919 mokslo metus jau paversta valstybine ir perkelta į prieškarinės vidurinės mokyklos rūmus iš iki šiol turėto buvusio išdinės pastato. Gimnazija atidaryta iškilmingomis pamaldomis bažnyčioje ir akty salėje. Čia į mus prabilo pirmą kartą naujas direktorius J. Baronas, kur gražiai priminė Lietuvos praeitį ir veikėjus, kovotojus dėl laisvės. Gavome porą naujų mokytojų: V. Kvienską ir E. Baronienę direktoriaus žmoną. O buvęs lietuvių kalbos mokytojas St. Gruodis grįžo gimnazijos vadovybės rūpesčių iš kariuomenės, kur jis buvo mobilizuotas, vėl į mokytojo darbą. Toks tada buvo lietuvių kalbos mokytojų trūkumas.

Centrinė mokytojų asmenybė mums paliko, kaip ir buvo, kapelionas Daniusevičius. Jam atsivėrė dabar naujos veiklos sąlygos tiek gimnazijoje, tiek už jos sienų. Gimnazijoje jis užsimojo organizuoti ateitininkus, kas jam lengvai sekėsi. Nuo seno kapelionas pamilė moksleiviai gausiai telkėsi į jo globojamą kuopą. Ateitininkai pasidarė gimnazijoje garsi organizacija ir dar vienintelė, tad apie ją visi kalbėjo.

Kapelionui parpuo ir kaimo jaunimas. Jis važinėjo po miestelius ir kaimus ir kūrė Pavasarininkų kuopas. 1920 m. pavasarį sušaukė pirmą ir, rodos, vienintelę Ukmergės apskrityje Pavasarininkų konferenciją.

Nesvetima mūsų kapelionui buvo ir politika. Artėjant 1920 m. Steigiamojo seimo rinkimams, jis pasidarė krikščionių demokratų partijos agitatoriumi. Važinėjo po apskrityje kaimus ir miestelius su agitacinėmis prakalbomis.

Parpuo jam ir tiksliai dalykai. Štai ėmėsi Ukmergėje organizuoti vartotojų kooperatyvą krautuvę ir tam reikalui pavarė akcijų propagandą. Pavyko jam, tur būt, sutelkti nemažą kapitalą, kad didelė krautuvė būtų įsteigta. Ji gyvavo per visą nepriklausomybės laiką.

Kapeliono sėkminga veikla gimnazijoje neturėjo vadovybės pritarimo. Jei pats direktorius Baronas ir paliko abejingumą, tai jo žmona aiškiai šnairavo. O ji savo moterišku būdu taipgi turėjo įsigyti mokinį meilę. Ji buvo mokiniams tikra mamytė, kuriai rūpėjo kiekvieno jų būvis, gerovė. Ji lankydavo susirgusius, net kartais ir pamaitindavo iš savo virtuvės reikalinguosius. Tokia savo motiniška širdimi ji ir darė įtakos mokiniais tik priešinga kryptimi nei kapelionas.

Ji buvo kraštutinė liberalė ir aiškiai nepakentė ateitininkų. Dėl to persiverianti kapeliono įtaką, kadangi ji buvo mokiniams tikra mamytė, kuriai rūpėjo kiekvieno jų būvis, gerovė. Ji lankydavo susirgusius, net kartais ir pamaitindavo iš savo virtuvės reikalinguosius. Tokia savo motiniška širdimi ji ir darė įtakos mokiniais tik priešinga kryptimi nei kapelionas.

Ji buvo kraštutinė liberalė ir aiškiai nepakentė ateitininkų. Dėl to persiverianti kapeliono įtaką, kadangi ji buvo mokiniams tikra mamytė, kuriai rūpėjo kiekvieno jų būvis, gerovė. Ji lankydavo susirgusius, net kartais ir pamaitindavo iš savo virtuvės reikalinguosius. Tokia savo motiniška širdimi ji ir darė įtakos mokiniais tik priešinga kryptimi nei kapelionas.

taka mokiniams jai nebuvo mie-la. Sako, kad pedagogų tarybos posėdžiuose įvykdavo jų susikirtimai. Jautriam kapelionui tai buvo sunkūs pergyvenimai, ir jis palūžo. Jis gavo sunkių nervų priepuolių ir, kurį laiką pasirgęs, išvežtas į vieną Kauno ligoninę, mirė 1921 metų pavasarį.

Keliolikai mūsų gimnazijos mokinių teko dalyvauti neįprastomis aplinkybėmis laidotuviuose jo tėvišėje Kuršenuose. Mūsų ekskursantų grupė grįžome iš Palangos apylinkės tik ką atgautą tą romantiską Birutės tėviškę ir pamatę Baltiją. Kai traukinys anksti rytą sustojo Kuršėnų stotyje, mums pranešta, kad į bažnyčiomis atvežtas mūsų miręs kapelionas, ir mes kviečiami dalyvauti jo laidotuviuose. Žinia pritrėkė mus, nes apie jo mirtį tik dabar sužinojome. Išlipę vyko į kleboniją, kur buvome pavaišinti, ir tuojau įsijungėme į laidotuvių apeigas. Gražiai išsiriakė sekėme karstą į kapines. Neišdildoma įspūdi paliko mūsų ekskursantų mergaičių tiesiog unisoninė rauda prie savo numylėto kapeliono kapo. Slėgė širdį ir mums bėrnaičiams. Bet stengėmės vy-

riškai sulaikyti ašaras. Liūdni tęsėme tą pačią dieną kelionę namo.

Pasirodo, mūsų dalyvavimą laidotuviuose sutvarkė St.Gruodis, tada Steigiamojo seimo narys, atlydėjęs mirusįjį iš Kauno. Jie abu buvo artimi draugai nuo Petrapičio laiku.

Galima visai pritarti Pauliukoniui, kad kapeliono pavyzdys patraukė daug jaunųjų ir Ukmergės gimnazija davė didelį kunigų skaičių. Gal būt, jo antipodui Baronienei ir negalėtume nepažinti panašaus nuopelno. Tokie iš Ukmergės išėjo vyrai, kaip Jurginis, Guzevičius, Šarmaitis, Gaurys, Bergas ir kiti tarybinės Lietuvos ramsčiai galėjo būti jos augintiniai. Taip mums šiandien rodo iš 50 metų istorinės perspektyvos. Iš tikrųjų, nei kapelionui tada rūpėjo kunigai ruošti, nei Baronienei kokie tarybinės Lietuvos piliečiai. Jie abu dirbo, kas jiems rodėsi gera jų laikams. Jų darbo vaisius jau vėlesnieji įvykiai savaip pakreipė; jų darbo vaisiai tapo paruošta istorijos vyksmui, kuris dažnai nesiduoja žmogui nei numatyti, nei suvaldyti.

Apibendrinant, tur būt, galėtume sakyti, kad lietuvių kultūros klubas pirmoje eilėje stengiasi lietuviškąją kultūrą pristatyti britų visuomenei. Ta kryptimi iki šiol buvo veikama, ta kryptimi ir ateityje numatoma eiti. Pirmas viešas klubo "debiutas" įvyko praėjusiais metais, kai, Durhamo mieste vyko Surrealistinio meno festivalis. Festivalio rėmė buvo surrealistinės dailės paroda, buvo rodomi surrealistiniai filmai, vyko koncertai. Festivalio rengėjai surreališmą suprato plačiąja prasme: jie pristatė ne vien tik "grynuosius" surrealistinio meno atstovus, bet stengėsi parodyti ir realizmui artimas bei giminįsias meno apraiškas, neišskiriančias to, kas galima būtų pavadinti surrealistinio istakomis. Vienas to festivalio rengėjų, tur surrealizmo istakų ieškodamas, susidomėjo lietuviškaisiais rūpintojėliais ir kitiems senoviniams meno drožiniams. Lietuvių kultūros klubas čia ir atėjo talkon: parūpi- no reikalingą iliustracinę medžiagą, literatūrą ir duomenis, o festivalio parodoje, surrealistinio pranešimų skyriuje, buvo eksponuotos kelios didžiulio formato nuotraukos, vaizduojančios lietuviškuosius rūpintojėlius ir kitokių liaudies drožinių.

Ta pačia proga Lietuvių kultūros klubas iš tų nuotraukų pagamino atvirukus, kurie buvo platinami ne tik to festivalio metu, bet ir aplamai, palyginti, plačiai pasklido anglų visuomenėje. Pastarųjų metų bėgyje Lietuvių kultūros klubas suruošė tris parodas lietuviškomis temomis. Parodos vyko Londono universitetinėje Digby Stuart kolegijoje. Pirmoji buvo gintaro paroda, antrosios tema buvo "Vilnius", o trečioji buvo platesnės tematikos lietuvių tautodailės paroda, kurioje buvo eksponuota daugiau kaip 60 paveikslų ir iliustracijų. Parodos metu buvo iš juostos grojamos senoviškos lietuviškos dainos ir raudos.

Ypač pastarąjį paroda susilaukė nemažą lankytojų, daugiau-
vystė ir klubo organizacinė struktūra, na, ir savaimingos veiklos tradicijos. Žodžiu, lietuvių kultūros klubas gimė ne biurokratiškai, ne įstatų ir statutų surašymu ir viešomis deklaracijomis, bet gyvenimiškai, vykdamas konkrečius uždavinius, o organizacinė forma išsivystė jau vėliau.

Ypač pastarąjį paroda susilaukė nemažą lankytojų, daugiau-
vystė ir klubo organizacinė struktūra, na, ir savaimingos veiklos tradicijos. Žodžiu, lietuvių kultūros klubas gimė ne biurokratiškai, ne įstatų ir statutų surašymu ir viešomis deklaracijomis, bet gyvenimiškai, vykdamas konkrečius uždavinius, o organizacinė forma išsivystė jau vėliau.

Karališkos salos kultūrininkai

R. E. MAZILIAUSKAS

R. E. MAZILIAUSKAS

Anglijos lietuvių užsienio pirmoje eilėje žinomi savo leidyba: Londone išleina vienintelis Vakarų Europos lietuvių savaitinis "Europos lietuvis" ir Londone leidžiamos Nidos knygos. Ši leidybinė veikla bene ir bus tas pagrindinis platesnės reikšmės veiksnys, kuriuo šios karališkos salos lietuvių gali pasigirti ir gal net truputį pasididžiuoti, kad ne visiškai svetur laiką leidžia.

Šiaip reikšmingesne visuomenine ir kultūrine veikla Anglijos lietuvių negarsėja. Pirmaisiais pokario metais, palyginti, gausus lietuviškas tinklins Britanijoje šiuo metu yra gerokai suliesjęs: veržliausieji, pajėgiausieji išemigravo į kitus kraštus, kur lengviau prasikurti, dažniausiai Kanadon, į JAV, Australiją. Intelligentiškos nuosimtis Anglijos lietuviuose iš tikrųjų yra nedidelis, tur būt, mažesnis kaip daugelyje kitų lietuviškųjų tinklinių. Esantieji šviesuoliai — kaip ir visur, žinoma, — sensta, o, antra vertus, pavargsta ir iš lietuviškojo gyvenimo aktyvios veiklos palaipsniui pasitraukia.

Yra Anglijoje keletas lietuvių rašytojų ir poetų, yra vienas kiti akademikas-universiteto dėstytojas, yra keletas inžinierių, berods vienas gydytojas... Intelektualų ir, kaip anglosaksuose kad sakoma, profesionalių iš ties Anglijos lietuviuose nedaug. O todėl ir kokių nors žemė drebinančių platesnės apimties darbų tikėtis gal net būtų netikroviška. Tačiau šis tas vis dėlto nuveikiama, kas kartais padaroma ir pasiekama. Deja, retai apie tai sužino lietuviškoji viešuma Amerikoje ir kituose kraštuose, nors kai kurie darbai iš tikrųjų yra ne vien tikrai parapijinės reikšmės. O apie vieną tokį Anglijos lietuvių kultūrinio gyvenimo judinįjį sambūrį čia ir norime šįkart pakalbėti.

Tas sambūris — tai londoniški Lietuvių kultūros klubas, kuris angliškojoje viešumoje žinomas kaip Lithuanian Arts Club. Susikūrė tas klubas prieš beveik dvejus metus maždaug savaime, kai iškilo konkretūs uždaviniai ir nedidelė grupė Londono lietuvių ryžosi juos vykdyti, o vykdyti reikėjo kokių nors vardu, tad ir buvo greitomis, vienoje Londono alinėje besitarant, sukurta "firma": Lietuvių kultūros klubas. Ilgainiui, tų darbų grandinė ilgėjant, atsirandant ir formalių juridinių aplinkybių, išsi-

vystė ir klubo organizacinė struktūra, na, ir savaimingos veiklos tradicijos. Žodžiu, lietuvių kultūros klubas gimė ne biurokratiškai, ne įstatų ir statutų surašymu ir viešomis deklaracijomis, bet gyvenimiškai, vykdamas konkrečius uždavinius, o organizacinė forma išsivystė jau vėliau.

Mykolas Archangelas (19 amž. lietuvių liaudies skulptūra. Lietuvių kultūros klubo Londone atvirutė).

bai įdomus ir išliekančios vertės yra velionio dailininko studijos apie Lietuvos tautinę vėliavą rankraščių. Studiją M. Dobužinskis paruošė dar nepriklausomybės metais, Lietuvos ministrų tarybos pavedimu. Šitas ir kiti M. Dobužinskio rankraščiai (prisiminimai apie Vilnių ir kitas) dabar ruošiami spaudai, ir Lietuvių kultūros klubas juos rengiasi išleisti.

Kita klubo darbo sritis — lietuviškosios muzikos plokštelių leidyba. 1970 m. sukanka 50 metų nuo Lietuvos valstybinės operos įkūrimo. Tai suakcentuoja pamintį klubas ruošia ilgo grojimo plokštelių, kuri atspindėtų visą lietuviškosios operos nuėjimą kelią, pradedant K. Petrausku, A. Sodeika, A. Kutkumi, V. Jonuškaitę, einant per viduriniųjų solistų kartą, kaip I. Nauragis, E. Kardelienė, A. Staškevičiūtė, J. Mažeika, A. Dambrauskaitė, ir baigiant dabartiniais lietuviškosios operos solistais.

Suprantama, kad tokios plokštelių gamyba pareikalaus labai didelio organizacinio ir net, sakykime, detektyvinio darbo, nes surinkti po visą pasaulį išsi-

DR. ANNA BALIUNAS
AKIJŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLIO LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val.: kasdien 10-12 val. ir 7-9 v. vak. Šeštadieniais 10-11 val. Trečiadieniais 10-11 val. priimami susitarimai.
Ofisio telefonas: PR 8-3239
Rez. tel. WALBROOK 5-5078

Rezid. Tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKIJŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLIO LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirma ligoninė pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti 874-8012

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampas 63-608 ir California
Val.: kasdien nuo 6-8 val. vak. Šeštadieniais 2-4 val.
Trečiadienį ir kitu laiku pagal sutartį
Ofisio tel. 476-4042
Rezid. tel. WALBROOK 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo Takų Chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin
425 No. Liberty Street
Route 25, Elgin, Illinois

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm., ketv. 1-4, vakare 7-9, antr., penkt. 1-6, treči. ir šešt. tik susitarimais

Ofisio tel. HE 4-5758
DR. M. BUDRYS
ALERGIJA
2751 West 51st Street
Valandos: antradieniais, penktadieniais 2-9 v. Šeštadieniais 10-11 p.p. Ligoniai priimami pagal susitarimą

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALIZUOTAS — NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rez. Tel. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
Akuserija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6132 S. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti: MI 3-0001.

Ofisio tel. PR 8-2220
Namu-rezid. — PROSPECT 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKULIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 6 iki 8 val. vak. Šeštad. nuo 1 iki 3 val.

Ofs. PR 6-6022 Rez. PR 8-6960
DR. E. JATULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika
2815 West 71st Street
Ofisio val. kasdien nuo 7 iki 9 v. v. vak. Šeštad. nuo 9 iki 12 val. arba susitarimais

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7378
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val.: kasdien nuo 1-4 p.p. ir 4 iki 8 val. Trečiadienį ir šeštad. uždaryta

Ofisio ir buto tel. OLYMPIC 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiadienį ir šeštad. tik susitarimais

DR. ALG. KAVALIŲNAS
5540 S. Pulaski Rd.
VIDAUS LIGŲ IR KRAUJO SPECIALIZACIJA
Valandos pagal susitarimą
Skambinti 585-2525
Telef. veikla 24 val.

Tel. — RELIANCE 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvių gydytojas)
3925 W. 59 Street
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak. Šeštad. 12-2 val. p. p. Trečiadienį uždaryta

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
7158 South Western Avenue
Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6-8 val. vakare. Trečiadienį, nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p. Šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofisio tel. RE 7-1168
Rez. tel. 239-2919

Tel. ofisio ir buto OLYMPIC 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienį, 12 iki 4 popiet.

DR. MARIJA LINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telef. HEEmlock 6-3545
(Ofisio ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

Ofisio tel. PR 8-7772. Rez. PR 6-4733
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Valandos: pirmad., ketv. 1-8 val. antrad. ir penkt. 1-4 val. Vak. Valandos pagal susitarimą

SKELBKITE "DRAUGE".

mėčiusius ypač senuosius dainininkų įrašus iš tikrųjų yra pailgus ir nelengvas uždavinys. Tačiau lietuvių kultūros klubas šioje srityje jau turi šioio tokio patyrimo: jis šiuo metu kaip tik išleido Kipro Petrausko įdainuotų dainų ir arijų ilgo grojimo plokštelių...

ŠIŲ METŲ UŽTEMIMAI

Dalinis mėnulio užtemimas įvyks vasario 20-21 d. naktį. Užtemimo maksimumas bus pusę keturių ryte. Žemės šešėlis uždengs tik 0,05 dalį mėnulio diametro.

Lygiai už dviejų savaičių, ko-vo 7 dieną, bus visiškai saulės užtemimas, matomas Meksikoje

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė

DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
TEL. GR 6-2400

Val. pagal susitarimą: Pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antrad. ir penktad. 10-4; šeštad. 10-2 val.

Ofs. 735-4477. Rez. PR 8-6960

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALIZUOTAS — NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGOS

CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rez. Tel. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN-EISINAS
Akuserija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija

6132 S. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti: MI 3-0001.

Ofisio tel. PR 8-2220
Namu-rezid. — PROSPECT 8-9081

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKULIGOS

2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 6 iki 8 val. vak. Šeštad. nuo 1 iki 3 val.

Ofs. PR 6-6022 Rez. PR 8-6960

DR. E. JATULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika

2815 West 71st Street
Ofisio val. kasdien nuo 7 iki 9 v. v. vak. Šeštad. nuo 9 iki 12 val. arba susitarimais

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7378

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3844 West 63rd Street
Val.: kasdien nuo 1-4 p.p. ir 4 iki 8 val. Trečiadienį ir šeštad. uždaryta

Ofisio ir buto tel. OLYMPIC 2-1381

DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiadienį ir šeštad. tik susitarimais

DR. ALG. KAVALIŲNAS
5540 S. Pulaski Rd.
VIDAUS LIGŲ IR KRAUJO SPECIALIZACIJA

Valandos pagal susitarimą
Skambinti 585-2525
Telef. veikla 24 val.

Tel. — RELIANCE 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvių gydytojas)

3925 W. 59 Street
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak. Šeštad. 12-2 val. p. p. Trečiadienį uždaryta

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE

7158 South Western Avenue
Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6-8 val. vakare. Trečiadienį, nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p. Šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.

Ofisio tel. RE 7-1168
Rez. tel. 239-2919

Tel. ofisio ir buto OLYMPIC 2-4159

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienį, 12 iki 4 popiet.

DR. MARIJA LINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS

2817 West 71st Street
Telef. HEEmlock 6-3545
(Ofisio ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

Ofisio tel. PR 8-7772. Rez. PR 6-4733

DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS

2858 West 63rd Street
Valandos: pirmad., ketv. 1-8 val. antrad. ir penkt. 1-4 val. Vak. Valandos pagal susitarimą

SKELBKITE "DRAUGE".

ir palei JAV ir Kanados Atlanto vandenyno pakraščius. Kitose JAV dalyse saulė bus tik dalinai užtemusi. Paskutinis pilnas saulės užtemimas įvyko 1963 metais, buvo matomas Maino valstybėje.

Rudenio, rugpjūčio 16 dieną, turėsime kitą dalinį mėnulio užtemimą

Du penktadaliai skersmens bus pridengta. (AR)

● Jungtinė JAV ir Kanados lietuvių dailininkų meno paroda Čiurlionio galerijoje, Chicagoje, atidaroma šiaudien 6 val. 45 min. vak. Dalyvauja pusiimtis dailininkų su visa šimtine darbų.

Ofisio HE 4-1818 Rez. PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos

2454 West 71st Street
(71-08 ir Campbell Ave. kampas)

Pirm. ir penkt. 2-8 p. p.
Antrad. ir ketv. 9-11 v. r.
Ir 4-8 p. p. Šeštad. 9 v. r. iki 12 p.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS

Kalba lietuviškai
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Tikrina akis, Pritaiko akinius ir "contact lenses".

Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadieniais

DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS

Tel. Ofisio PR 6-7800; Namų 925-7697
5159 South Damen Avenue
Valandos tik pagal susitarimą
Trečiadieniais uždaryta

Telef. — 423-2660

DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS

9760 South Kedzie Avenue
Val. pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. 8 v. r. iki 9 v. r. Trečiadienį, 8 v. r. iki 3 v. popiet.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTOPEDIJOS LIGOS

2745 West 69th Street
Tel. 737-2290; ofisio ir rezidencijos

Pirma ligoninė tik susitarimais — (By appointment)

DR. LEONAS SEIBUTIS
Išksty, Pūslės ir Prostato Chirurgija

Ofisias 2454 W. 71st Street
Val.: antrad. nuo 2-5 popiet, ketvirtad. nuo 6-8 vakaro.

Ofisio tel. 776-2880; Rezid. 448-5545

DR. ALDONA ŠIMKUS
AKIJŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
PRITAIKO AK

FILMU VAIRUMAI

Geriausieji 1969 metų filmai

VYT. ALSEIKA,
"Draugo" spec. korespondentas
New Yorke

1969 metams pasibaigus, visa eilė žymiųjų kritikų New Yorke paskelbė savo nuomonę apie geriausius 1969 metais JAV-se rodytus filmus. Paprastai jie parenka vieną dešimtį išskirtinų septyniosios muzos gaminių. Be to, dar nurodo ir į dar 10, kurie kritikų nuomone, daugiau ar mažiau verti dėmesio. Įdomu, kad jau keleri metai įsigalėjusi tradicija — paskelbti ir 10 pačių blogiausių filmų.

Šiaip ar taip, kritikų nuomonė įdomi ir juo labiau, kad su kai kuriomis jų rimtai skaitosi ne tik filminiai sluoksniai, bet ir plačioji visuomenė ar užsienis. Šiuo požiūriu tenka išskirti New Yorko filmų kritikų sambūrio — grupės balsavimo duomenis, be to, ir "New York Times" kritiko Vincent Canby pareiškias nuomones.

Savo ruožtu persasi mintis: kodėl lietuviai negalėtų pareikšti savo nuomonę? Pvz. ir "Draugas" jau nebe pirmi metai deda filmų vertinimus. Jūs skelbiate St. Semėnienė, šioje srity jau turinti nemažą patyrimą ir skaitytųjų mėgiama. Tad jai ir siūloma: miela ponė, neatsilikite nuo JAV filmų kritikų ir paskelbkite savo nuomonę, būtent, kurie 10 filmų tamstai atrodo patys geriausi ir kuriuos kitus 10 jūs griežtai smerkiate, kaip menkaverčius ar net kenksmingus jaunimui bei šiaip publikai. Laukiame.

Prasikišo vak. Europos
filmis menas

Dabar pažvelkime į New Yorko miesto 22 filmų kritikų balsavimo duomenis. Balsavimai buvo slapti, ir kritikai atstovavę ne tik New Yorko bei jo apylinkių dienraščius, bet ir kai kuriuos žurnalus, parinko ne tik geriausią 1969 m. filmą, bet dar — geriausius aktorių bei aktorę ir labiausiai pasižymėjusius antrašiusose vaidmenyse, taip pat ir režisierius.

Kas mums krenta į akį, yra tai, kad, visų kritikų nuomone, bent pusė ar daugiau jų parinktų geriausių filmų, — tai užsienio, ypač prancūzų, italų ar švedų gaminiai. Pvz. 22 kritikai 14 geriausių filmų tarpe rado 8 užsienio gaminius, o "N.Y. Times" kritikas V. Canby — jo parinktų eilėje, iš viso 10-je, rado keturis užsieninius vertingus filmus.

Panašiai pasisakė ir dar dviejų didžiųjų New Yorko dienraščių kritikai: "Daily News" ir "New York Post."

"Z" laikomas geriausiu...

N. Yorko 22 kritikai savo sprendime paskelbė: jų nuomone, geriausiu filmu tenka laikyti paties trumpiausio pavadinimo, prancūzų gamybos filmą — "Z", kur politinis pradai įmantriai susietas su įprastine, gerai sumegzta melodramos įtampa. Geriausiu režisierium pripažintas minėto "Z" kūrėjas, graikas Costa-Gavras. Taigi, "Z" atiteko svarbieji laurai.

Toliau kritikai parinko britų pastatymo Rich. Altenborough režisūros, pirmojo pasaulinio karo parodiją — "Oh, What a Lovely War" ir trečioje vietoje įrikiavo italų pastatymo bei Visconti režisūros nacių laikmečio drama "The Damned" (arba "Goetterdaemmerung"). Taigi, stebime, pirmosios trys

vietos atiteko toli gražu ne Hollywoodo išdirbiniams, bet prancūzų, britų ir italų deimantukams. Pasitvirtino sena tiesa: Vakaruose pirmąją, filmų meninėje gamyboje, minėtos trys Vakarų valstybės.

Vėl prancūzai, italai, dar
ir švedai...

Tai tik trys pirmieji geriausi. Toliau gi sekė jau Hollywoodo "Midnight Cowboy" (taip pat geriausiu aktorium išrinktas šio filmo herojus Jon Voight), "jaunimo filmo" ar net hippius atstovaujantis "Easy Rider", ir vėl prancūzų "Stolen Kisses", švedų gamybos "Adalen 31", brutalus vad. "laukinių Vakarų" filmas, JAV pastatymo "The Wild Bunch", taip pat amerikiečių "They Shoot Horses, Don't They?", vėl prancūzų šeimininė drama su kriminaline įtampa — "La femme infidele", pusiau humoristinis filmas iš nacių okupuotame Italijoje, "The Secret of Santa Vittoria", toliau sekė pusiau dokumentinis filmas, liečias 1968 m. demokratų suvažiavimą Chicagoje — "M'ed'um Cool", pagaliau, britų drama iš šių dienų studentų gyvenimo — "If".

Tiek dėl geriausių filmų. Dar galima pridurti, kad šalia geriausio aktoriaus geriausiu aktorė 1969 m. filmuose kritikai išrinko prancūzų filmų režisieriaus R. Vadim žmoną — amerikietę Jane Fonda už vaidmenį filme "They Shoot Horses"... Moterų kategorijoje toliau sekė britų Vanessa Redgrave (atlikusi Izadoros Duncan vaidmenį), Maggie Smith ir kitos, gi neįprastai garsinama Barbra Streisand atsikūrė tik penktoje vietoje (vaidmuo brangaus pastatymo "Hello, Dolly" filme).

22 kritikų balsai — įdomūs, ir būdinga, kad jie neparinko geriausiųjų filmų tarpe plačiai lankomo, "hippių" gyvenimą vaizduojančio — "Alice's Restaurant", jie taip pat nekreipė dėmesio ir į naująjį Hitchcock filmą "Topaz".

Didelė "jaunimo filmų" sėkmė "N. York Times" kritikas Vincent Canby, kaip anksčiau Crosley ar Adler, tai vertintojai, su kurių nuomonėmis šiame krašte skaitomasi. Tas Canby pripažino, kad iš tikrųjų 1969 metais išryškėjo vad. "jaunimo filmų" sėkmė. Nurodyta į tris ryškiausius pavyzdžius: "Easy Rider", "Goodbye, Columbus" ir "Alice's Restaurant". Čia Canby klausia: ar galima tuos filmus laikyti ypatingai jaunimui primtiniais, jei jie liečia tokius klausimus, kaip jaunimo tarpe įsigalėjusį narkotikų (drugs) naudojimą, be to — karą, lytinius santykius ar kritiką dabartinės valstybės santvarkos kryptimi.

Ir... tie filmai patinka ne tik jaunimui, todėl ir Canby į savo 10 geriausių sąrašą, įtraukė minėtą "Alice's Restaurant", Arthur Penn pastatymo, kuris, esą, daugiau pasako apie Ameriką 1960-1969 metais, negu kiti filmai — čia stebime to jaunimo muziką, jo pomėgius ar jo vaizduotę.

Ir vėl Vakarų europiečiai...

Kas dar patiko "N. Y. Times" kritikui Canby? Ir vėl italų, Visconti pastatymo "The Damned". Ir čia Canby pripažįsta, kad filme, vaizduojant nacių laikmečio korupciją, aktoriai pasirodė nepaprastai stebiai ir ypatingai švedė Ingrid Thulin, vokiečių Helmut Berger bei britas Dirk Bogarde. Svarbiausia, tai nuostabi Visconti režisūra.

Toliau seka — britai su jų "If" (tai antrasis trumpiausio pavadinimo po prancūzų "Z" 1969 m. filmas). Canby teisingai primąžįsta: tai itin britų dvasios, žmogiška sukirpta socialinio turinio komedija, kur pavaizduojama "revoliucija" (su svetimžodžiais ar be jų...) britų senamadiškoje kolegijoje ar gimnazijoje. Jis teisus: filmas tikrai vertingas.

...ir ypatingai prancūzai

Canby toliau išskiria du prancūzų pastatymo filmus: aišku, ir vėl "Z", kur žiūrovui kalama į galvą, kad štai šitokia valdžia tai blogis ir kad štai anokia tai jau būtų palaima. Ir antrąjį filmą, kažin kodėl New Yorke turėjusį menką sėkmę — "La Femme Infidele" (Neišitikimoji žmona). Tuo tarpu tai puiki satyrinė komedija, kurioje Claude Chabrol, režisierius, buvo apgalvojęs kiekvieną mostą ir kiekvieną sceną.

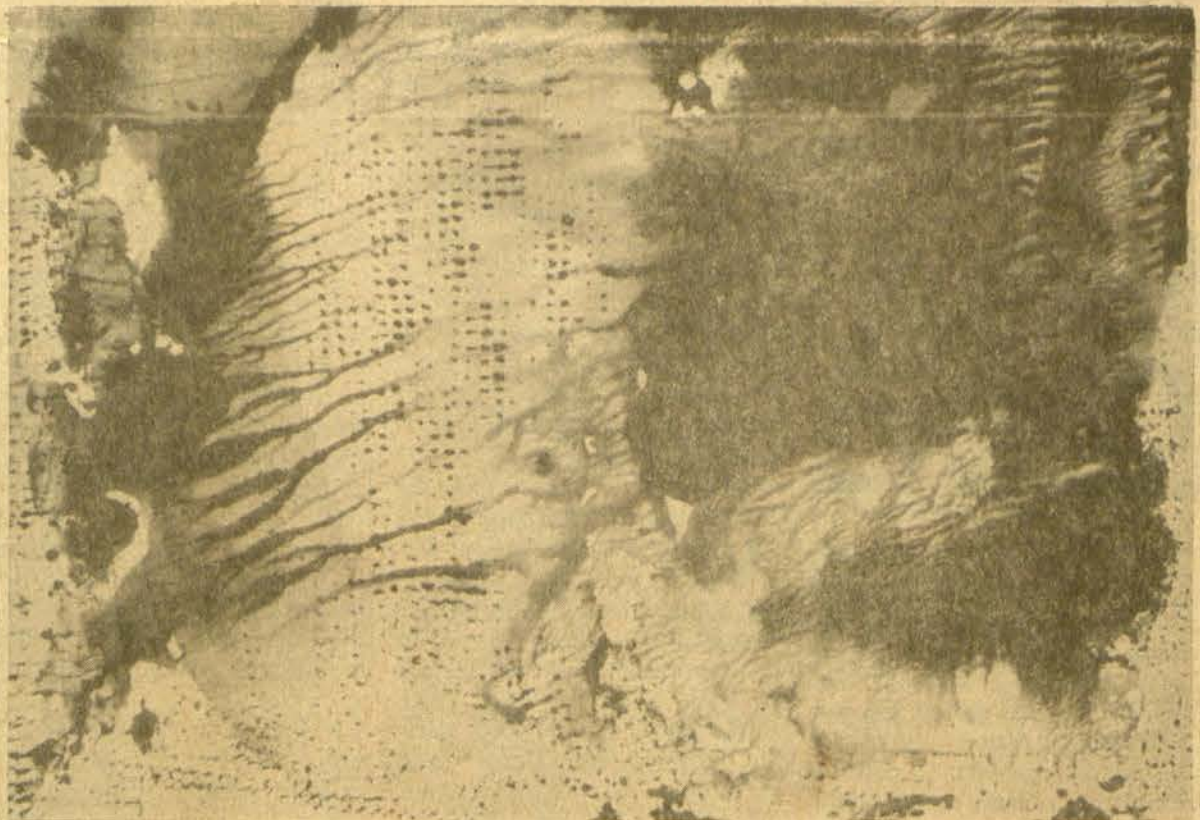
Trečiasis "N. Y. Times" kritiko parinktas prancūzų filmas, tai "Stolen Kisses", Francois Truffaut pastatymo.

Parinkami ir "kovbojiniai" filmai

Pagaliau Canby parinko ir du "laukinių Vakarų" filmus ir, reikia pripažinti, visai vykusiai: tai puikios John Wayne vaidybos "True Grit" ir jau minėtas brutalus "The Wild Bunch" su gero mės nuotraukomis ir dar įmantresne Holden, Ryan ir Borgnine vaidyba.

Kritikų (22) ir Canby pažiuroms didelė dalimi galima pritaikyti, tačiau vis dėlto keistoka, kad jie visiškai nepastebėjo itin vertingo pastatymo italų filmo "Romeo ir Julija".

Būtų įdomu nurodyti ir į kitų kritikų (New Yorko "Daily News" ar "N.Y. Post") pažiūras, jų pasirinkimą. Dar įdomiau, kokie filmai 1969 metais laikomi

Regina Jautokaitė
(iš Ciurlionio galerijoje vasario 14 d. atidaromos parodos)

Naujos jėgos

blogiausiais ir... pasirodytų, kad į jų tarpą įsiriškioja kelių laikų publikos pomėgių vaizdas, bet mi... geriausais. Būdingas ir šių apie tai — kitą kartą.

— JAV-ų aukščiausias teismas pirmą posėdį laukė 1790 m. vasario 1 d.

• Solistai A. Staškevičiūtė 70 metų. A. Staškevičiūtė, buv. operos solistė, gimimo 70-ji sukaktis okup. Lietuvoje spaudos paminėta plačiai ir šiltai. Nurodyta, kad Staškevičiūtė debiutavo Kauno Valst. teatro operoje 1929 m., P. Caikovskio operoje "Eugenijus Onieginas". Per 24 metus, ligi 1953 metų, solistė buvo suvaidinusi 26 vaidmenis.

Tačiau šiuo metų režiminė spauda ypatingai primena kitus Staškevičiūtės "nuoplenus". Štai J. Vyliūtė "Lit. ir Meno" savaitraštyje (nr. 52 1969) nurodo: "1936 m. dainininkė pasikvietė Tarybų Sąjungos pasiuntinybės Kaune atstovas pas save. Jis žinojo apie jos sunkų gyvenimą, kovą už būvį (Solistės gyvenimas Kauno teatre nebuvo sunkus ir jai neteko kovoti už būvį... E.) ir pasiūlė dainuoti Spalio revoliucijos minėjime. A. Staškevičiūtė su džiaugsmu priėmė šį pasiūlymą ir nuo to laiko tapo ištikima Komunistų partijos drauge, o vėliau ir nare. Jai pirmąjį iš Tarybų Lietuvos artistų 1942 m. buvo suteiktas nusielpniuosios artistės vardas." (E)

ANNOUNCING NEW HIGHER INTEREST ON SAVINGS

6%
PER ANNUM

ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000. OR MORE, 2 YEAR MATURITY

5³/₄%
PER ANNUM

ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$1,000. OR MORE, 1 YEAR MATURITY

5¹/₄%
PER ANNUM

ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$1,000. OR MORE, 6 MONTH MATURITY

5¹/₄%
PER ANNUM

90 DAY NOTICE GOLD EAGLE PASSBOOK ACCOUNT \$50.00 MINIMUM

5%
PER ANNUM

REGULAR PASSBOOK ACCOUNT

Interest is compounded daily and paid quarterly on all accounts. Standard Federal pays the highest legal rate of interest on all savings. Deposits received by the 10th of any month earn from the first of that month. Deferred Income Certificates are available at rates of 6%, 5³/₄%, and 5¹/₄%.

PASSBOOK AND
CERTIFICATE SAVINGS
INSURED TO \$20,000

STANDARD FEDERAL

Savings and Loan Association of Chicago
ASSETS OVER \$141,000,000.00 RESERVES OVER \$12,400,000.00 (more than twice legal requirements)
4192 Archer at Sacramento, Chicago, Illinois 60632, Phone:
HOURS: Mon., Thurs. 9 a.m.-8 p.m. Tues., Fri. 9 a.m.-4 p.m. Sat. 9 a.m.-12 noon Wed.- no business transacted

1970 Plymouth - Duster

Plymouth Valiant Duster 2-Door Coupe

Kaina nuo \$1,995.00

25 mylias su vienu galionu

PLYMOUTH, VALIANT-BARRACUDA, ROAD RUNNER,
G.T.X. FURY-DUSTER

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.

4030 ARCHER AVENUE — PHONE VI 7-1515

KULTŪRINĖ KRONIKA

● Jaunųjų mūsų poetų antologijos "Tiltai ir tuneliai" pristatymas įvyks vasario 21 d. (kitą šeštadienį) 6 val. vak. "Draugo" redakcijos patalpose (4545 W. 63rd St., Chicago). Programą atliks jaunieji minėtos antologijos autoriai, skaitydami savo kūrybą. Rečitalį pajavirins dar ir kiti priedai. Pristatymo įvade bus Kazio Bradūno žodis apie visų laikų dvidešimties metų kūrybą jų asmeniškose ir apimamose lietuvių poezijos raidoje. Kaip žinome, antologiją "Tiltai ir tuneliai" neseniai išleido "Ateities" leidykla. Knygoje yra sutelkti dešimties pačių jauniausių šiuolaikinių mūsų poetų eilėraščiai. Į šias kūrybines jaunimo pastangas visuomenė kviečiama atkreipti dėmesį — ateiti į antologijos pristatymo programą. Pristatymą rengia studentų ateitininkų Korpi Šatrija.

● Pasirošimai Lietuvių katalikų mokslo akademijos suvažiavimui. L.K. Mokslo Akademijos Centro valdyba Romoje savo posėdyje š. m. sausio mėn. 12 d. svarstė Akademijos VIII-ojo suvažiavimo Toronte klausimą. Centro valdyba nutarė nekeisti suvažiavimo datos. Suvažiavimas, kaip jau daug kartų buvo skelbta spaudoje, įvyks 1970 metais rugsėjo mėn. 1-6 dienomis Toronte. Istorijos mokslų sekcijai suvažiavime vadovaus istorikas dr. Juozas Jakštas. Jis yra jau sudaręs Istorijos mokslų sekcijos programą. Numatytos trys paskaitos, kurias skaitys: Romas Misiūnas, jaunas istorikas, ruošias doktoratą Yale universitete; kun. prof. Stysys Yla, tema: "Sveitimojų antplūdis Lietuvoje XV-III amžiuje" ir dr. Juozas Jakštas, tema: "Aušrinė istoriografija".

● Visi Bernardo Brazdžionio rinkiniai vienoje knygoje. "Lietuvių Dienų" leidykla netrukus išleis apie 600 psl. poezijos knygą, kurioje bus sudėti visi ligi šiol išėjusieji žymiojo mūsų poeto Bernardo Brazdžionio rinkiniai. Tai išėjusiai bus didelė dovana, o taipgi ir labai parankus patogumas atsikrėsti rinkinio seilės poeto kūrybą turėti vienoje knygoje.

Rinktinis Brazdžionio poezijos lobis knygoje yra atspausdintas gerame popieriuje, su 12 skyrių grafinėmis vinjetėmis, piešimais dail. Alf. Dociaus (Toronte, Kanadoje); prie kiekvieno skyriaus yra visų poeto knygų viršelių nuotraukos su bibliografiniais duomenimis. Knygą puošia spalvotas, taipgi dail. Alf. Dociaus pieštas, aplankas.

Kaip žinome, už savo kūrybą Bernardas Brazdžionis yra apdovanojęs neaprašytas. Įstatymas valstybine premija; knygoje atspausdintas ir poeto žodis, pasakytas anos premijos įteikimo šventėje Vilniuje 1940 metais.

Šios rinktinės Brazdžionio knygos kaina yra \$10.00. Galima užsisakyti adresu: "Lietuvių Dienos", 4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif. 90029.

● Prof. Kazio Pakšto monografija jau baigta. Ją kelerius metus rašė Šveicarijoje gyvenantis artimas Pakšto bičiulis ir bendradarbis prof. Juozas Eretas. Žinant autoriaus kruopštumą, renkant panašius raštams medžiagą, ir prisimenant Eretos plunksnos stiliaus eleganciją, dabar laukta taipgi neilnio leidinio apie dinamiškąją Pakšto. Monografiją leidžia Lietuvių katalikų mokslo akademija. Knyga jau renkama spausdintoje, Romoje.

● Jaunas kompozitorius Giedrius Kuprevičius, tik pernai baigęs Vilniaus konservatoriją, kaip praneša Europos lietuvių spauda, parašė sopranui ir fortepijonui keturias dainas, joms panaudodamas išeivių poetų kūrybą. Kompozitorius pasirinko šiuos mūsų poetų eilėraščius: Fausto Kiršos "Lietuvišką ašarą", Kazio Bradūno "Lietuva" ir "Už jūrų marių", taipgi Jono Meko "Išėjau į praeitį".

● Dail. Kazimiero Žoromskio paroda New Yorko. Paroda atidaryta Phoenix galerijoje, 939 Madison Ave., prie 74 St., vasario 17 d., tęsis iki kovo mėn. 7 d. Parodoje išstatoma 15 naujausių, 1969 metais tapytų paveikslų. Savo informaciją galerija pastatiusius, aliejiniais dažais tapytus Žoromskio kūrinius aptaria kaip darantius kolozų įspūdį, tačiau nesančius kolozais. Paveikslams būdinga plati erdvė, kietakampės formos ir prigesintų spalvų minkštumas.

● Čekai Vakarų Europoje groja mūsų Jeronimą Kačinską. Kaip praneša Vakarų Europos lietuvių spauda, Prahos čekų orkestras savo koncertinėje kelionėje Vakarų Europos miestuose atlieka lietuvių muziką Jeronimo Kačinsko sukurta "Nonetą" penkiems pučiamiesiems ir keturiems stygų instrumentams. Pirmą kartą šis kūrinys buvo grojamas prieš keletą metų Londone, dabartinės muzikos festivalyje.

● Vokiečių leidinys kelia pavergtų tautų problemą. "Stimme der Freiheit" (Unabhängige Zeitung fuer Demokratie, aktive Freiheitspolitik und Wiedervereinigung) kas mėnesį pasirodo Saarbrückene. Lapkričio - gruodžio numeriuose labai daug vietos paskirta ir pavergtoms tautoms: Estijai, Lietuvai, Latvijai, Kroatijai, Serbijai, Bulgarijai, Vengrijai, Gruzijai. Pažymė

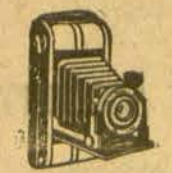
ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Manufacturers

Rankomis išpauštyti paveikslai — pritaikinti paveikslams ir skelbimams rėmai — metalu aplieti rėmai.

2400 So. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258 - 59

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGĖJAMS

Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatų bei jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pirmą užtaigtą foto nuotrauką aptarnavimas. Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. PROspect 6-8998

ta, kad ir toliau bus apie jas rašoma. Šį kartą spausdinama žinutė apie vysk. Deko io apsilankymą dr. Karvelio nekrologinio pobūdžio straipsnis apie buv. Lietuvos prezidentą Aleksandrą Stulginskį. Pradėtas spausdinti ilgesnis prof. Z. Ivinskio raštas "Litauen zur Zeit einer Unabhaengigkeit 1918-1940". Be kiekvienai pavergtai tautai skirtos puslapio, leidinyje nuolat ir nemažai rašoma apie Rusijos kolonizaciją politiką, spaudos laisvės pažeidimą visuose jos užgrobtuose kraštuose ir kt.

● Dail. Antano Perikonio tapybos paroda Omahoje, Nebr., vyks dvi dienas šv. Antano mokykloje. Vasario 21 d. (šeštadienį) ji bus atdara nuo 3 val. popiet iki 8 val. vak., o vasario 22 d. (sekmadienį) nuo 11 val. priešpiečiai iki 8 val. vak. Dailininko darbų paroda šioje lietuvių kolonijoje rengiama, jungiant ją su Vasario 16 minėjimu. Čikagietis dailininkas Omahon nuveš keliasdešimt pačių naujausių savo darbų.

● Yale universitetas (New Haven, Conn.) užsakė savo bibliotekai Lietuvių katalikų akademijos leidinius. Labiausiai jis įvertino L. K. mokslo akademijos leidžiamą METRAŠTĮ ir paprašė atsiųsti visus išėjusius METRAŠČIO tomus ir taip pat išsiųsti. Akademija tuojuo pasiuntė Yale universiteto bibliotekai I-IV METRAŠČIO tomus. METRAŠČIO V-tas tomas yra spausdinamas ir tikimasi, kad netrukus pasirodys.

● Dar apie naująją Čiurlionio galeriją Kaune. Eltos informacijos gavo papildomų žinių iš Kauno apie praėj. metų gruodžio 30 d. įvykusį naujos Čiurlionio galerijos - priestato atidarymą. Jis skirtas tik Čiurlionio paveiks-

lams ir muzikai. Dailininko paveikslo gavo naujus rėmus ir apšvietimas esąs gerai parinktas. Priestatas su senuoju muziejumi — galerija (iš tikrųjų, tai buvęs Kultūros muziejus, Vytauto D. muziejaus patalpose) sujungtas stikliniu koridorium, bet turi ir atskira, "paradinį" įėjimą.

Mus informuoja, kad pastatopriestato autorius, architektas Feliksas Vitas — nepaprastai kuklus žmogus, vykdamas galimai kuklesnius architektūrinius sprendimus, siekdamas kuo labiau išryškinti pačią Čiurlionio kūrybą, jis nuosekliai kylančią vystymosi kelią.

Atidarymo iškilmes buvo ne tik kauniečių, bet ir visų lietuvių šventė. Kai kas sakė, kad nuo šiol Čiurlionio kūryba visada būsimai rodoma šventiškoje aplinkoje...

● Knygų ir propagandos tiražai Lietuvoje. "Knygos vaidina labai svarbų vaidmenį komunistiškai auklėjant" — pažymėjo Vilniuje įvykusiame "ideologinių darbuotojų" pasitarime sausio 20-21 d. d. Valstybinio spaudos komiteto pirmininkas F. Bieliauskas. Jis priminė, kad 1969 metais Lietuvoje išėjo 1258 leidiniai 23 milijonų 99,000 egz. tiražu (plg. "Tiesa" sausio 24). Esą, knygų praėj. metais išleista net 4 mil. egz. tiražu daugiau, kaip 1968 m.

Bet... jis pridūrė, kad išleista, lietuvių kalba, jau 41-sis Lenino raštų tomas, be to, pernai išleista 34 Lenino šiaip veikalai atskirais pavadinimais ir tik šių tiražais siekia 235,000 egz. O kur dar gausybė propagandos, agitacijos, knygų, nes juk, anot Bieliausko, "knygos padeda... skiepyti darbo žmonių, jaunajai kartai komunistinę pasaulėžiūrą..." (E.)

● Vilniuje išleistame 10-me "Literatūros ir Kalbos" tome bandoma išryškinti lietuvių literatūros ryšius bei sąveikas su kitų tautų literatūromis. Režimi nė spauda Vilniuje pastebi, kad 526 psl. leidiny "akivaizdžiai parodyti sąlyčiai su rusų (aišku, pirmoje vietoje. E. Inf.), baltarusių, latvių, lenkų, čekų, vokiečių ir anglų literatūromis". (E.)

● XVII amž. tapybos radinys Lietuvoje. Gardino (dabar Sovietinėje Gudijoje) seno vienuolyno rūsyje neseniai buvo rasti Didžiosios Lietuvos kunigaikštijos maršalkos K. Veselovskio, jo žmonos Aleksandros Sobeskos ir dukters Grizeldos portretai, tapyti XVII amžiuje. Portretai buvo gerokai apgadinti. Juos restauravo Leningrado muziejaus restauratoriai. Koks dailininkas portretus piešė, tuo tarpu nepavyko nustatyti.

● Padėkoti Maskvai už Lietuvos okupaciją, Lenino 100 metų gimimo proga, iš okupuotos Lietuvos nuvyko net septyni menininkų kolektyvai. Sausio 31 d. jie surengė koncertą, skirtą Lenino garbei. Sveikinimo žūkis buvo: "Sveika būk, mylima Maskva, tau laimės linki Lietuva!." Jungtinis lietuvių choras, be kitų dainų, padainavo rusų kompozitoriaus A. Novikovo sukurta dainą "Lenina atmena žemė". Be propagandinių dainų pateikė ir lietuviškos muzikos.

● Der Brecherkarren (Knygų karutis), Rytų Vokietijos knygų leidyklos "Volk und Welt" leidžiamas literatūrinis periodinis leidinys, paskutiniame savo numeryje pateikė 21 lietuvių rašytojo prozos kūrybos pavyzdžių, išverstus vokiečių kalbon. Pavyzdžiai parinkti okupuojamoje Lietuvoje.

JEI JŪS NORITE SIŪSTI
SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ
IR KITAS USSR DALIS,
NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS
FIRMOS
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(LICENSED by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA
1776 Broadway, New York, N. Y. 10019
Tel. — 581-6590; 581-7729

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paskyrimo vieta pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės, jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Firma - skyriai atidaryti kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro.
Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

BROOKLYN, N. Y.
NEW YORK 3, N. Y.
NEWARK, N. J.
SOUTH RIVER, N. J.
UTICA, N. Y.
FARMINGDALE, N. Y.
PHILADELPHIA 23, PA.
ALLENSTOWN, PA.
LOS ANGELES 4, CAL.
CHICAGO 22, ILL.
BALTIMORE 31, MD.
BUFFALO 12, NEW YORK
DETROIT 12, MICH.
HARTFORD 6, CONN.
JERSEY CITY, N. J.
SYRACUSE, N. Y. 13204
CLEVELAND 13, OHIO
HAMTRAMICK, MICH.
SO. ROSTON, MASS.
TRENTON 10, NEW JERSEY.
RAHWAY, N. J.

1536 BEDFORD AVE.
78 SECOND AVENUE
378 MARKET STREET
46 WHITEHEAD AVENUE
963 BLECKNER STREET
FIREWOOD ACRES
631 W. GIRARD AVENUE
126 TILGHMAN STREET
159 SO. VERMONT AVENUE
1241 NO. ASHLAND AVENUE
1000 FLEET STREET
701 FULLMORE AVENUE
11601 JES CAMPAN AVENUE
122-126 HILLSIDE AVENUE
219 MONTGOMERY ST.
515 MARCELLUS STREET
1028 KENTWORTH AVENUE
11339 JES CAMPAN AVENUE
396 W. BROADWAY
1152 DETT AVENUE
47 E. MILTON AVENUE

IN 7-6465
OR 4-1540
MI 2-2152
CL 7-6320
RE 2-7170
363-0194
PO 9-4507
PE 5-1654
DU 5-6550
HU 6-2818
DI 2-1240
TX 5-0700
365-6780
249-6216
HE 5-6308
475-9746
PR 1-0606
365-6740
AN 8-1120
EX 2-0306
381-8997

FIRESTONE PADANGOS (TIRES)

NATIONWIDE
GUARANTEE
No-Limit on MILES...
No-Limit on MONTHS

FULL LIFETIME GUARANTEE against defects in workmanship and materials and all normal road hazard injuries encountered in everyday passenger car use for the life of the original tread design in accordance with terms of our printed guarantee certificate. Price of replacement pro-rated on original tread depth wear and based on Firestone adjustment price for replacement tire at time of adjustment. Firestone adjustment prices are intended to, but may not, represent approximate current average selling prices and are subject to change without notice.

Neribota garantija: iki susidėvėjimo. Ratlankiai (wheels) Taip pat atliekama ratų reguliavimas ir balansavimas (Wheel alignment and balancing). Stabdžiai (Brake service), motoro regul. (Tune up), keičiamos dalys, alyva, tepimas, kt. pataisymai.

Country Auto & Tire Service
2423 W. 59th Street, Chicago, Illinois
Telef. — GROvehill 6 - 7777

Val.: kasdien 7 v. r. - 7 v. v. šėšt. 7 v. r. - 3 v. p.p.
Sėkm. uždaryta. Kitu laikų pagal susitarimą.

Savininkas MIKAS ČESAS

LUIZ AUTO REPAIR

6643 S. KEDZIE AVE., CHICAGO, ILL. 60629

TELEF. — 436-3699

KAROSERIJOS, SPARNŲ (FENDER) TAISYMAS IR DAŽYMO DARBAI
Atliekami tiksliai ir nebrangiai.
Savininkas Aloyzas A. Kuniskas

SKIP'S Self Service LIQUOR STORES

- 5515 SO. DAMEN AVE.
- 5996 SO. ARCHER AVE.

All Phones WA 5-8202

Telef. — 735-2345

WHITE CROWN ALCOHOL	Fifth \$5.19
V.S.O.P. COGNAC	Fifth \$4.98
Bottled in France	
GIN & VODKA	Quart \$3.39
	3 for \$10.00
STRAIGHT BOURBON 90 Proof	Quart \$4.49
FULL LINE Of Prepared COCKTAILS	each \$2.98
CALIFORNIA BRANDY	\$3.79
	3 for \$10.50
BEAM COLLECTOR BOTTLES, now only —	\$9.95
CALIFORNIA CHAMP.	Fifth \$1.69

NAUJAI PERTVARKYTAS

DIAMOND HEAD

RESTORANAS & LOUNGE

PASIŪLO JUMS DIDELĮ PASIRINKIMĄ

AMERIKIETIŠKŲ VALGIŲ

O JEIGU JUMS PATINKA EGZOTISKI VALGIAI,

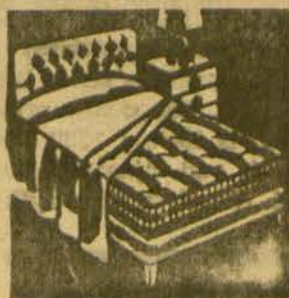
pasirinkite JAPONIŠKĄ MENIŲ.

Tropikiniai gėrimai — mūsų specialybė

Padavėjos apsirengę "kamonu" rūbais
Jums ir jūsų draugams čia patiks sustoti prieš ar po teatro.
Priešpiečiai (LUNCH) duodami nuo 11 val. ryto.
Šeštadieniais atdara 4 v. popiet. Sekmadieniais 12 val. dieną
Pirmadieniais uždaryta. Dėl rezervacijų —
TELEFONUOKITE 925-1678

Diamond Head RESTAURANT & LOUNGE

3321 WEST COLUMBUS AVE. (Arti 79th ir Kedzie Ave.)
Savininkas Edmundas Mačiulis

Mūsų erdviose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų modernių baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

LIETUVIŲ STAIGA

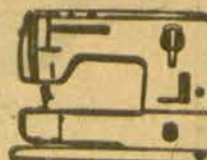
ROOSEVELT FURNITURE CO.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS

2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711

Atdara pirmą ir ketvirtą 9-9 val.; antrą, trečią ir šeštą nuo 9 iki 6 val. sekmadienį atdara nuo 11 iki 4:30 val. po pietų.

Siuvimo Mašinos — Dulkių Siurbliai

- BERNINA
- NECCHI
- ELNA
- VIKING
- PPAFF
- SINGER

- ELECTROLUX
- HOOVER
- EUREKA
- KIRBY
- ROYAL
- IR KT.

Parduodame, nuomojame ir taisome siuvimo mašinas, dulkių siurblius prieinama kaina ir sąlygomis. Turime dalis. Aptarnaujame Chicagoje ir priemiesčiuose.

B and B DISTRIBUTING COMPANY
A to Z Sewing machines and Vacuum cleaners

4081 ARCHER AVE. (Prie California Ave.), Chicago, Ill. Tel. 927-4702
Vedėjas Arvydas M. DIKINIS

Lietuvių ir kitų pabaltiečių literatūros universitetų leidiniuose

Domėjimasis pasaulyje balistikos ir mūsų jaunųjų akademikų veržumas šia kryptimi didėja. Kalbų ir literatūrų mokslo pasulyje pastaraisiais metais ypač jaučiamas stiprus dėmesys lietuvių kalbai ir apmai baltų literatūroms bei jų kultūrai plačiaja prasme. Nekalbant jau apie kitus kraštus, vien tik Vakarų Vokietijoje lietuvių kalba yra dėstoma septyniuose pačiuose žymiausių universitetuose. Susidomėjimas ja auga ir Amerikoje. Be kitų universitetų, nuo šių metų rudens lietuvių kalba jau bus dėstoma ir žymiajame Chicagos universitete.

Grožinė baltų literatūra šios srities mokslininkų rūpesčių susilaukia taip pat rimtų akademinių lygio studijų. Šio krašto universitetų leidyklos jau yra pasiūvusios ne vieną tokią knygą išleisti. Palankias baltų literatūroms nuotaikas universitetinėse mokslo bei leidyklų institucijose suformuoja jaunųjų mūsų pačių akademikų, ten pat profesorų ir universitetinių sluoksnų įsigijimą rimtų mokslo linijų vardus.

Štai šį pavasarį Oklahomos universitetas išleidžia prof. dr. Rimvydo Šilbajorio anglų kalba knyga apie laisvojo pasaulio lietuvių literatūros keliolika rinktinių autorių. O štai vėl plačiai žinomas Notre Dame katalikų universitetas š. m. kovo 15 d. išleidžia ten profesoriaujančio Aleksio Rubulio knygą, pavadinimą *BALTIC LITERATURE — A Survey of Finnish, Estonian, Latvian and Lithuanian Literatures*. Kaip universiteto naujų leidinių kataloge pažymėta, autorius plačiai apžvelgia šių keturių Baltijos kraštų literatūras nuo jų tautosakinių ištakų ir senisios rašytinės literatūros iki šių dienų. Ypač leidinyje daug vietos skiriama XX amžiaus baltų literatūroms, duodant taipgi čia pat jų prozos ir poezijos pavvyzdžių vertimų. Patarasis leidinys bus 256 psl., kainuos \$8.50. Leidinį galima užsisakyti ir pinigais siųsti šiuo adresu: University of Notre Dame Press, Notre Dame, Indiana 46556.

ATTILA GEREZ

BEGIMAS

Iš mano kaimyno burnos teka kraujas.
Jis džiovininkas. Jam beliko tik kelios dienos
Po truputį išsekti, o tada
Kas nors, kas jame gedės savo paties likimą.
Paklaus: Kiek metų jis išbuvo kalėjime?
Septynierius?

Ant jo kapo niekas nepastatys nė kryžiaus.

Kodėl jis atėjo į šį pasaulį? Kas duos atsakymą?
Niekas niekad neplakė likimą akmenų.
Panadotų piramidžių statybai.
Jis neturėjo šeimos. Ir, užuot akmenų,
Piramidė sugers jo kūną.
Dabar laisvą nuo jaunatviškų aistrų.

ANT DUONOS IR VANDENS

Aš gulėjau ant purvinų grindų.
Savo galvą atremęs į sieną.
Skaumas... gal stipresnis
už mano posmą?

Aš mėginau prisiminti mano motinos šypsnį.
Vienintelis mano noras buvo
Tas poetas išlieti ant jos sielos.
Tas raudas, kurios jau prarado savo formą.

Viešpatie, dabar aš nebeturiu nieko daugiau.
Ir tu savi aš teturiu tik tavo veidą.
Tik todėl aš sugebėjau visa tai pakelti,
Begyvendamas ant duonos ir vandens.

Attila Gerec (1930) už dalyvavimą rezistencinėje veikloje buvo nuteistas ligi gyvos galvos kalėjimu. Kelis kartus skelbė bado streikus. Sugebėjo pabėgti ir dalyvauti Budapesto sukilime. Prieš žudamas nuo kulkų, susprogdino tris rusų tankus.

TIBOR TOLLAS

LEDO NAMAI

Po sena apgriuusia koplyčia,
Šiaurinio sparno kurtėje
Tu randi ledą namus.
Tėn būdavo lavonai skrodžiami.
Vasarą čia vėsu ir drėgna, bet žiemą —
O Viešpatie, vanduo kibire pavirsta ledu.

Aš miegodavau ant dviejų grubių lentų.
Užsiklojęs dvejom plonom antklodėm.
Kaimietis ar karininkas — čia abu lygūs.
Į tą rūšį patekęs, dingsti be pėdsako.
Kailiniuoti sargai iš čia bėga.
Kai ledo urvas išskeičia užšaldantį glėbį.

Gero apkabinimo kamino skylė
Leidžia vėjams dejuoti ir įseltinti speigui.
Aš drebėdavau tuose kandžių suėstuose

Bet, atsidaro durys! Iki smakro į kailius
Ieina mano inkvizitorius ir jo šeši pakalikai.
Tie mėsos kalnai apstoja mane.

Jie žvėriškai surinka: "Nuplėsk!"
Pūpt, pūpt, vieną po kitos išlupa sagas.
"Stok čia, drimbal!" Gorilos įsako.
Dvylika letenų išrengia mane.
Ir štai stoviu žuogas, geltonas kaip apelsinas,
Šviesus kaip mėnulis, kaip mėlynės, kaip kraujas.

Esu paliktas nuogas ant ledo gabalo.
Mano dantys barška kaip kauliukai.
Ledas degina mano kojas. Aš šoku
Kaip kobra, fakyro dainos užburta.
Ir blankiose ikapėse, palinkusiose virš manęs,
Burtininkė Mirtis išvilpauja tingių dainą.

Skutą pasenusios žinios: Korėjos karas!
Pasūlis nustebe! — Aš paskleidžiau kaliniams.
Už tai dabar esu pasmerktas šokti šį šv. Vito šokį.
Sukinėdamasis pagal rimbo taktą.
Kažkur, aš žinau, yra amžina vasara;
Kažkur jauku, malonu svečių kambary.

VENGRŲ REZISTENCINĖ POEZIJA

Šokėjas, bevykdas šį maratoną,
Vieną ausį palceipęs į tavo, Mirtie,

Pasikeitimą kailiniais apsimuturijusių sargų,
Bosinę gaidą ir litaurų garsus
Jų šiurkštus nusikvatojimo palydoje. —
Niekad nebus kaltas, niekad nebus sukaustytas.

Nors jo grandinės būtų nukaltos iš plieno
ar aukso.

TEN, KUR VIENUOLYNAS STOVĖJO

Ten žydėdavo citrinmedžiai
Ir baltas vienuolis klūpodavo sode.
Kalbėdamas maldas ir ravedamas rožes.
Rožės jam atsakydavo,
Ir vanduo buvo tas žodis, kurį jis suprato.

Dabar ta pati vieta
Sugriauta ir drėgnas
Kalėjimas maigo tavo nagus.

Bet pakelk savo iškankintas rankas
Ir išrėk savo poetas.
Akmuo patvers ilgiau už popierių.

Europa degina savo gėdą ant tavo sienų.

MEMENTO

Didžiosios bazilikos langas
komponuoja saulės spindulius.

Vengrijos sostinė Budapesto ir Dunojaus upės bendras vaizdas

Lange šventieji pavirsta auksu.
Jie tyliai sklaido
tavo svajonių lapus.

Iškilmingumas pripildo bažnyčią.
Jis gaubia klūpančias moteris.
Netgi pats Viešpats čia skaito.
Jis skaito slapstus tavo sielos lapus.
Ir jis šypsosi.

Tu pamaldžiai palenkį galvą
ir gėlę iškirpta iš tavo plauku.
Akimirka aš galvoju, kad Dievas nuliūdęs,
tavo gėlę subyra prie mano kojų.

Senas memento.
O tyri ir kvepią vainiklapiai!

Tibor Tollas (1920), 1947 m. buvo suimtas už politinę veiklą, o 1956 m. išleistas ir dalyvavo Budapesto sukilime. Pasitraukęs į Muencheną, atnaujino

leidimą literatūros ir politikos savaitraščio "Nemzetor", kuris dabar išina keturiom kalbom.

ANTAL LOECKOES

BALADĖ

Mes buvome kaip kiti,
teisėtai gimę,
kaip kiti iš teisėtų tėvų,
ir kitų kraujas buvo mumyse.
Ir vis tiek mes buvome atmetti keliautojai.
Mes juokiamės ir verkiame pasikeičiančiame laike,
mus kepina č onykštės ir namų saulės.
Mes norime gyventi dabar.

Mes šokome, rėkiant bomboms,
tarp sprogtančių granatų,
mūsų vaikštos rankos rausė duobes užmuštiesiems.
Bet mes svajojome vyrų svajas.
Išmintingi vyrai, jie neatėjo su atsakymais
vaikams su akly elgetų žvaigždėmis.
Mes norime gyventi dabar.

Mes žinojome slepiamos tylos nuodėmę,
matėme kankinimų įrankį karštoje lempoje,
radome dorybę ir meilę iškreipiant tas pačias

ir teisingumą išlyskėdai besijuokiantį.

Tačiau niekas neatėjo mūsų ginti,
ar palaikyti mūsų rankų, kai mes siekėme tiesos,
ar dalintis mūsų duona liūdesio dienom.

Mes norime gyventi dabar.
Viešpatie Kristau! Pažiūrėk į mūsų akis
ir leisk naujai aušrai atgaivinti mus.
Mes norime gyventi dabar.

Antal Loekoes (1928) studijavo teologiją ir filosofiją. Komunistams įsigalėjus, dirbo geležinkelio darbininku. 1956 m. jis pasitraukė į Šveicariją ir ten baigė aukštąjį mokslą. Tremitje išleido kelias eilėraščių ir novelių knygas.

VINCE SULYOK

GEDULO GIESMĖ

Tie judi kuklėjimai, ta ašara mano viduje,
Mano kiekviena prietena — tamsus riksmas,
o Viešpatie!

juodas prakeikimas, kuris sukasi, sukasi manyje,
Plaisydamas tą nelaimingą kėną.

Tie juodi krepai, kurie karoja manyje,

Plasuoja ir karoja, laidodami mane,
Ir juodi būgnai, juodai dunda manyje,
muša, plaka, laiduoja mane,
baisus tvanas!
Tokie mikčioja siaubai,
O Dieve! Krankščia
Ir plaisioja, o Dieve!

Tarp kartuvių ir kertinių ašmenų
Nuo tos vakardienos į visas mano rytdienas
Aš pereinau kaip slegią ašmenį
Tarp pabalusio mano akių pragaro.

Spausdamas, spausdamas į raukšles
Lygiai tiek mirties, kaip ši,
Kraujo ištekina iš mirusio,
Kraujo ištekina iš mano burnos.
Ir aš gromliuoju savo mirusį,
Kaip kaimiečiai gromliuodavo savo iškeptą

Ir taip aš aukoju,
Ir taip aš pasveitinu
Jų kraują, jų kūnais
ir
Jų mintimis.

Vince Sulyok (1932) studijavo Budapeste ir Oslo universitetuose. Revoliucijos metu jis buvo vyr. redaktorium "Liaudies Laikraščio" Heves apskrityje. Pasitraukęs į užsienį, apsigyveno Oslo ir ten profesoriauja.

LASZLO BERENCZEY

MES PO TRUPUTĮ UŽMIRSTAME

Ankštam kostiume aš vaikštau parke,
karšta saulė ramina mane.
Aš vilkiu švairius marškinius, kaklaryšį,
ir po truputį užmirštu, kad žemė
po mano kojom ne mano tėvynės žemė.

Mano brolių kalinių skarmaluose skundai
dingo tarp kalnų. Tolumos
yra karčios ir nebylios. Mūsų pilvas pilnas,
netgi nejaučia juos kenčiant.

Jeigu jūs kalbat vokiškai, svetimi juokiasi iš jūsų,
ar nedraugiškai žiūri į jus, kitą svetimšali.
O ryt jūs slėpsite savo motinos kalbą.
Jūra sūkuriuoja aplink jus. Kaip sudužęs laivas,
iš lėto jūs dingstate pilkuose vandenyse.

Laszlo Berenczey (1920) buvo 1948 m. suimtas už kėlavimą į užsienį be leidimo. 1956 m. revoliucijos metu išleistas iš kalėjimo, pasitraukė į Austriją ir dabar gyvena Vienoje.

ANTON KOOSA

NAUJOJO PASAULIO TREMTINYS

Aš tapau tremtinis naujajame pasaulyje.
Aš esu visiškai kitoks, nei buvau anksčiau,
kaip tas kalėjimas —
anksčiau skiriamas moterim.
Tose aplinkybėse aš vis mėginu
keletą akimirų pagulvoti
apie mane laukiančią laimę.
Bet tai neįmanomas mėginimas įtikinti
tokį išvargintą žmogų, tokį ciniką.
Aš jaučiu didelį "K" įspautą ant mano marškinio,
o mano veidas atrodo kaip kanjono sieną.
Laiko dantys mane sugrauzė.
Mano širdis kadaise lygiai plakė.

Aš vis dar tebegyvenu, bet dažnai,
Kai grįžtu iš tolimo pasivaikščiojimo,
Aš terandu tik vienatvę,
Sujauktą poemą ant mano kelių.

Anton Koosa (1921), komunistams įsigalėjus, 1948 m. buvo suimtas su žmona už politinę veiklą. 1956 m. buvo išlaisvintas ir dalyvavo Budapesto sukilime. Kartu su daugeliu kitų vengrų atsikūrė JAV ir gyvena Detroite.

Išvertė P. Gaučys

Kaip "didieji broliai" šaudė lietuvius studentus

Tūkstančiai lietuvių žuvo Sovietų vergų stovyklose. Daugum jų baisios mirties aplinkybių mes niekada nesužinosime, tačiau dabar mums pertekė ašaras spaudžiančią informaciją Anatolij Marčenko, Sibire gimęs rusas, kuris pats buvo 1960 m. areštuotas, pats šešerius metus praleido vergų darbo lageriuose ir, laisvėn išėjęs, parašė knygą "My Testimony", kuri slapta buvo išgabenta į Vakarus ir kurią neseniai išleido E. P. Dutton and Co, New Yorke (415 psl., 8,95 dol.). Čia Marčenko liudija, kad tie darbo vergų lageriai tebeegzistuoja ir dabar. Juose kalinių gyvenimas taip sunkus, kad kai kurie, rydami metalinių šaukštų gabalus, stiklų šukes, siekia savo kančias greičiau nutraukti. Kai kurie gi tyčia lipa ant spygliuotų vielų tvoros, neva bandydami pabėgti, o siekdami, kad sargybinių šūviai nutrauktų jų nepakeliamų kančių dienas.

Potmos lagery nr. 10 (Mardvoje) Marčenko vargo drauge su pabaltiečiais. Čia jis sutiko lietuvių Ričardą K., kuris, drauge su kitais dviem jaunais lietuviais, bandė pabėgti iš tos vergijos. Marčenko savo knygoje taip nupasakoja tragišką tų lietuvių li-

Anatolij Marčenko, knygos "My Testimony" autorius

kimą. Išvarytiems darbams į laukus, jiems pavyko nuo kalinių grupės atsiskirti ir slapstantis bėgti. Sargyba juos pastebėjo, kai jie jau buvo arti miško. Paleido į juos šūvius, bet jau buvo per vėlu.

Tada buvo iš divizijos būstinės iššaukti kariai su automatiniais ginklais. Jie apsupė mišką ir su šūnimis ėmė ieškoti bėglių. Šūnys greit surado jų pėdsakus, ir bėgliai greit pajuto artėjančius komunistų karių. Aiškiai suprato, kad juos suseks, bet vis dėlto

bandė slėptis, tikėdamiesi, kad sargybiniai su šūnimis prabėgs pro juos. Du skubomis įkopė į ažuolą ir užsimaskavo šakomis, o Ričardas pakrito ant žemės ir apsikasė gausiai tą rudinį prikritusiais lapais.

Dar Ričardas nebuvo baigęs pilnai lapais apsidengti, kai atsukubėjo sargybiniai su šūnimis. Šūnys pribėgo prie ažuolų, kur buvo įkopę du lietuviai ir, draskydami nagais, ėmė skalyti. Prie tu medžių greit atbėgo ir šeši automatiniais šautuvais ginkluoti sargybiniai su karininku. Greit tie jauni lietuviai buvo pastebėti medyje. Karininkas tuoj ėmė į juos šaukti:

— Tai jūs norėjote laisvės! Greičiau lipkite žemyn! Ir ėmė juos bauriais žodžiais keikti.

Žemiausioji medžio šaka buvo apie 6 pėdos nuo žemės. Ričardas pro lapus, kuriais buvo prisidengęs, matė, kaip vienas jo draugu, padėjęs koją ant tos šakos, nušliaužė žemyn ir persivėrė ant šakos, laikydamasis jos rankomis, o kojas nukores žemyn, pasirodęs nušokti.

Tuo metu pasigirdo automatų šūviai ir jaunuolis nukrito žemėn kaip maišas. Bet jis buvo dar gyvas, raitydamasis iš skaus-

mo. Raudonųjų karininkas paleido dar vieną šūvį į jį ir liepė paleisti šunis. Persautasis jau nebeįstengė nei gintis. Kai šūnys buvo atitraukti, jis gulėjo nejudėdamas ant žemės. Karininkas įsakė jį nunešti. Raudonieji ėmė spardyti jį, bet persautasis vis tiek negalėjo keltis. Tada karininkas prabilo:

— Greičiau kelkis, nebandyk nuoduoti, kad negali...

Sužeistasis dėjo visas pastangas atsistoti. Jo persautos rankos kabalavo kaip tuščios rankovės. Jo suplyšę drabužiai nuslino iki juosmens. Visas buvo aptekęs krauju. Badydami durtuvais, raudonieji jį nuvedė prie gretimio medžio. Karininkas tada sušuko:

— Sustokit.
Sužeistasis susmuko prie medžio.

Du raudonieji kariai su šūnimis buvo palikti saugoti, o kiti nuėjo prie antro lietuvių jaunuolio.

Jam irgi buvo įsakyta lipsti iš medžio. Šis, nusprendęs būti atsargesnis, nebesusilaikė ant paskutinės šakos, o iškrito iš medžio prie pat kareivių kojų. Nei vienas iš jų nebeturėjo laiko išsauti. Kai jis taip gulėjo ant žemės,

priėjo prie jo raudonųjų karininkas ir paleido kelis šūvius į jojas. Tada tas jaunas lietuvis buvo spardomas iki netekimo sąmonės, kramtomas paleistų šūnių ir badomas durtuvais.

Pagaliau karininkas įsakė sustoti mušt, priejo prie jaunuolio ir tarė:

— Gerai, tu laisvoji ir nepriklausoma Lietuva! Dabar sakyk,

kur yra trečiasis? Jaunuolis tylėjo. Karininkas spyrė koją ir pakartojo klausimą. Ričardas išgirdo, kaip sužeistasis draugas dar įstengė iššvokšti žodžius:

— Pavadinčiau tave fašistu, bet esi baurėsnis už juos.

Karininkas įsisto ir ėmė šaukti, kad fronte kovojo prieš fašistus... Ir vėl jie puolė prie sužeisto-

jo ir ėmė jį mušti. Tada karininkas įsakė jam šliaužti rankomis ir keliais, kur gulėjo pirmasis. Karininkas šaukė jaunuoliui (kurio kojos buvo kulkų sutriuškintos):

— Jeigu nenori eiti, tai šliaužk!

Ir sužeistasis jaunas lietuvis, persautomis kojomis, ėmė šliaužti, raginamas durtuvais, artyn prie savo pirmojo draugo.

Karininkas ėjo šalia jo ir tyčiojosi:

— Aha, laisvoji Lietuva. Šliaužk. Atgausi tu nepriklausomybę!

Ričardas vėliau papasakojo Marčenkai, kad tas jaunuolis buvo Vilniaus studentas ir buvo nusmerktas septyneriems metams už atsisaukimų skleidimą.

Kada abudu bėgliai buvo suvaryti krūvon, juos vėl mušė ir užbadė durtuvais iki mirties. Kai karininkas buvo įsitikinęs, kad jie jau nebegyvi, pasiuntė karį į lagerį, kad atvažiuotų vežimas. Pats gi tuo tarpu talkstėsi taip pat susitvarkyti su trečiuoju.

Tačiau surasti Ričardą reikėjo daugiau laiko. Ar šūnis jau buvo pavargęs, ar gal pūvančių lapų kvapas kludė jų uoslei. Jie vis neįstengė surasti. Kariai laskė po mišką beveik užlipdami ant jo, o karininkas stovėjo už poros jardų nuo krūmo, kur Ričardas buvo lapais apsikasęs.

(Nukelta į 4 pusl.)

Naujas lietuvių kankinio kapas Sibiro žemėje

Svetimos ir dirbtinės širdys

Vienas žmogus išgyveno su persodinta širdimi 593 dienas. Tai daugiau kaip 19 mėnesių. Šešiasdešimties metų dantistas pasiskolino darbininko širdį 1968 m. sausio 2 d. Tai buvo trečioji širdies transplantacija istorijoje. Po mirties padarytame skrodimu protokole buvo parašyta, kad ligonis mirė širdies liga ir plaučių uždegimu bei inkstų negalavimu. Iš tikrųjų mirties pažymėjime turėjo būti buvę parašyta, kad dantisto organizmas neįprastai dirbtinai širdis.

Širdies transplantacijų chirurgijos pasaulyje atsirado nuomonės, kad dabar yra pats laikas pradėti perkainoti širdies transplantacijos operacijos reikalingumą ir jos išdavas. Paskutiniu metu širdies transplantacijų skaičius žymiai sumažėjo. 1968 m. lapkričio mėn. buvo padarytos 26 tokios operacijos. Tuo tarpu 1969 metais rugpjūčio mėn. buvo padaryta vos dvi. Amerikos chirurgų kolegija yra užregistravusi, kad iš viso buvo padaryta 143 tokios operacijos, 141 žmogui. Iš jų 29 dar tebėra gyvi. O iš jų 21 yra išgyvenę daugiau kaip šešis mėnesius su paskolinta širdimi. JA Valstybės viso padaryta 84 tokios operacijos 82 žmonėms, iš kurių tik 19 dar tebėra gyvi ir vos 13 daugiau kaip šešis mėnesius.

Imuniteto klausimas

Širdies transplantacijos šiandien kelia visą eilę medicininių ir kitokių problemų. Pirmiausia kyla klausimas žmogaus imuniteto. Tai yra ta organizmo natūrali savybė, kuri saugo jį nuo bet kokio svetimio daikto įvedimo į organizmą, ar tai būtų virusai, bakterijos, ar tai būtų įsodinta svetima širdis. Organizmas ginasi lygiai tais pačiais ginklais. Tačiau imunitetui sumažinti arba visai jį panaikinti surastieji vaistai neapsaugo perkeltos širdies nuo atmetimo. Ši problema yra pasidariusi tokia aktuali, kad širdies chirurgai pastaruoju metu emė daryti kur kas mažiau tokių transplantacijų ir pervertinti šios operacijos naudingumą. Kai kurie iš jų nurodo, kad širdis išsilaiko svetimame organizme apytikriai apie trisdešimt dienų. Ir tada tik pasidaro aiškus klausimas, ar tokia sudėtinga ir kontroversinė operacija iš viso yra racionali.

Pagaliau medicinos literatūroje nurodoma, kad iš buvusių 56 tokių širdies transplantacijų dariusių daktarų grupių šiuo metu yra tikrai dešimt pasilikusių aktyvių. Ne visi chirurgai, kurie tos rūšies operacijas daro, yra tos pačios nuomonės. Kai kurie yra optimistai, o kai kurie pesimistai. O vis dėlto faktas palieka, kad operacijų skaičius yra žymiai sumažėjęs.

Visuomet yra pasilikusi širdies gavimo problema persodinimui. Tačiau dabar atrodo, kad lengviau yra gauti davėją, negu tą, kuris to širdį priimtų. Viena gydytojų grupė pripažįsta, kad per paskutinius tris mėnesius, kai jie pasiūlė perkelti širdį, 6, 8 žmonės tos operacijos atsisakė.

Kada žmogus miręs?

Kaip ten bebūtų, vis vien palieka keletas klausimų, susijusių su širdies transplantacijomis, kuriems dar vis reikia ieškoti atsakymų.

Moralinis klausimas: kad žmogus yra numiręs, kad jo širdis jau galėtų būti perkelta kitam žmogui? Kokie kriterijai nulemia, kad galima būtų pasakyti, jog žmogus yra jau miręs. Jeigu net jo širdis sustojusi, tai jau vargiai jį perkeltina. Jeigu širdis dar vis tebeplaka, kas nulemia sprendimą, kai sakoma, jog individas jau miręs? Ar sustojusi jo smegenų funkcija palieka vienintelio kriterijum? Ar tiksliai viena smegenų disfunkcija nulemia, kad jau galima išimti dar plakančią širdį, nes tiksliai tokia jį perkeltama. Teisininkai, teologai, gydytojai net ir senatoliai, visi pasižvelgę tos problemos spres-

PRANAS J. BAGDAS, M.D.

ti, tačiau vienalytės nuomonės dar iki šiai dienai neprieita. Sprendimas tebepaliko gydytojų etikos ir moralės sprendimo rėmuose.

Ilgai tylėjusi Roma pagaliau pasisakė, kad širdies transplantacijos operacijų jį nei nesmerkiant ir dėl jų vykdymo neprotestuojanti.

Kam plakančią širdį atiduoti?

Kas yra tasai, kuris turi gauti paskolintą širdį, kokie nuostatai ar kriterijai turi nulemti, kas bus pirmutinis? Ar tas, kuris sunkiai serga, ar tas, kurio piniginių išdėsnė, ar tas, kuris buvo įtakingas kongrese ar senate, ar prezidentas, ar prastas žmogėnas iš anapus gatvės?

O jeigu leistis truputį į fantazijas, gal reikėtų išvaizduoti, kad diktatorių, kamavęs savo tautą per dešimtis metų, staiga duotų įsakymus savo gydytojams, kad jam bet kokia kaina būtų persodinta jauno vaikinuko širdis, jog jis ir toliau galėtų tęsti savo skrupulių nežinančias užmačias. Ta mintis darosi tiesiog baisi.

Iki šio laiko vis dėlto pasilikio medicinos pasaulis dar profesinėje aukštumoje, visuomet, transplantacijų klausimą sprendžiamas, vadovavosi tiksliai medicininėmis indikacijomis. Operuojamas buvo tik tas, kurio širdis jau buvo visiškai nusivariusi, gi pagalba buvo teikiama, remiantis tik klinikiniais ir mediciniais, o ne rasistiniais bei politiniais motyvais.

Anesteziologo vaidmuo

Dabar keli žodžiai apie operaciją. Visa ta procedūra yra tikrai sudėtinga. Joje dalyvauja kelios gydytojų grupės. Kad galima būtų suprasti nors mažas tos operacijos sudėtingumo daleles, reikia kad kiekviena tame teatre dalyvaujanti grupė būtų atskirai aptarta.

Pradėkime iš pat pradžių. Pirmiausia ligonis turi būti operacijai užmigdytas. Čia ateina anesteziologas. Jo uždavinys sudaryti tokias sąlygas, kad pacientas nejaustų skausmo operacijos metu, o visos jo fiziologinės funkcijos esančiose aplinkybėse būtų pačiam geriausiame stovyje. Labai mažai kada laikraščiuose minimas anesteziologas, tačiau jis palieka atsakingas už tas visas gyvybines funkcijas operacijos metu. Žmogaus kraujo apytaka ir kvėpavimas yra tas vyksmas, kuris būtinas kiekvieną minutę, o gal ir sekundę. Apytaka ir kvėpavimas išnešioja deguonį iš plaučių į audinius, į visą kūną, o parsineša anglies dvideginį, kuris per plaučius iš organizmo pašalinamas. Tas procesas yra būtinas, tai gyvybinių reiškinys. Smegenys, palikti be kraujo atnešančio deguonies, per trumpas kelias minutes nustoja funkcionuoti ir netrukus miršta. Žmogus, pasilikęs be vyriausios smegenų funkcijos, palieka kaip kopūstas darže. Nei juda, nei valgo, nei galvoja, bet gyvena, vegetuoja decerebratoje stovyje.

Pumpa

Didysis spiritus movens žmogaus organizme yra širdis, kuri atsakinga už kraujo apytakos vyksmą, už raudonųjų kūnelių atsilankymą į mažiausias organizmo lasteles, už anglies dvideginio pašalinimą iš visų žmogaus organizmo užkaborių ir kampečių. Kai operuojama širdis, kas nors turi perimti jos darbą ir jos funkcijas. Pagaliau ne tik širdies, bet ir plaučių funkcijas, kur eina apskaitimas tarp deguonies ir anglies dvideginio.

Po antro pasaulinio karo anesteziologai ir fiziologai sukūrė mašiną, kuri gali pavaduoti ir širdį ir plaučius, nors gana ribotam laikui. Ta mašina mediciniame žargone vadinasi pompa. Ta pompa operacijos metu gali pavaduoti tiek plaučius, tiek ir širdį. Kadangi ta mašina turi atitikti ligonio kraujo grupę, tai iki

pastarųjų metų buvo reikalinga sunaudoti daug kraujo tai mašinai būsimai operacijai priruošti. Dabar tokia pompa paruošiama specialiais skiediniais, kurie reliatyviai pavaduoja kraują, tačiau tu skiedinių sudėtis turi vis dėlto atitikti fiziologinę kraujo sudėtį. Taigi šioje vietoje ateina dar dvi gydytojų grupės: viena, kuri prižiūri pumpą, o kita, kuri visu stropumu seka ne tik kraujo sudėtį ir smulkius kraujo cheminius pasikeitimus, deguonies prisotinimą kraujuje, ir anglies dvideginio kiekius bei rūgštingumą ir šarmingumo koeficientus kraujuje.

Kardiologas

Labai didelę pagalbą širdies susirgimų diagnostikoje yra kardiografas. Tai gana komplikuo- tas instrumentas, kuris registruoja širdyje vykstančius elektrinio potencialo pokyčius. Čia reikia pridėti, kad kardiografas nerodo pačios širdies veikimo ar jos stiprumo, bet tiksliai širdies elektrinės sistemos nuolatinius kiekvieno susitraukimo pradžioje i- vykstančius elektrinio įlydžio kili- mus ir nusileidimus, iš kurių daromos išvados, kokia akcija vyksta pačioje širdyje. Širdies li- gų specialistai yra tie žmonės, kurie skaito tose kreivose linijose. Suprantama, kad, širdies opera- cijai vykstant, ligonis yra visą laiką prijungtas prie kardiografo, kuris ne tik užrašo tuos vyks- mus, bet mažame ekrane nuolat- os parodo, kas darosi tenai vidu- je. Jokia širdies operacija nepasi- daro, jei tos operacijos metu čia pat nebūtų kardiologas specialis- tas, kuris nuolat seka savo ekrane.

Chirurginis procesas

Pagaliau ateiname prie pačios chirurginės intervencijos (opera- cijos). Jai įvykdyti daromas toks darbo pasiskirstymas. Viena chi- rurginė grupė operuoja širdį duodantį žmogų. Širdis išimama tokiose pačiose sąlygose kaip ir širdį primančio, panašiam operaciniame kambaryje, kur išsaugojamos visos sterilumo ir švarumo taisyklės, žinomos kiek- viename operaciniame kamba- ryje. Širdis išimama dar tol, kol ji plazda, nes tiksliai tokia bū- ti primtina. Tokios išimtos šir- dies gyvavimo laikas yra labai ri- botas, minutėmis, vargu ar va- landomis.

Tuo pačiu metu kita chirurgų grupė operuoja priimančią žmo- gų. Kai jau laikas atitinka davė- jo širdžiai, kada jį jau paruoš- ta persodinimui, gavėjas paruo- šiamas taip, kad visos jo gyvy- bines funkcijas atliktų anksčiau minėtoji pompa, o jo sunegala- vusi širdis pašalinama. Prakti- kai persodinama tiksliai svarbioji funkcionalinė širdies dalis, pa- liekanti didžiulius gavėjo krau- jo indus ir prieširdžius.

Kai jau visos siūlės padarytos, kai jau visas persodinimo darbas baigtas, tada dažnai reikia elek- triniu impulsu pažadinti perso- dintą davėjo širdį. Kartais tiesiog dramatiškai vieno tokio elektri- no impulso nepakanka, ir tas pa- žadinimas turi būti pakartotas.

Persodintai širdžiai radėjus veikti, visas procesas eina atgal. Ligonis rūpestingai atjungiamas nuo pumpos. Tada ir prasideda didysis laukimas: ar nauja širdis bus priimta? Čia tuojau daromi laboratoriniai tyrimai, kuriais bandoma nustatyti imuniteto re- akcijos širdies funkcijų tyrimas ir grįžimas iš anesteziijos ir kas- dienybės.

Dirbtinė širdis

Po operacijos iš anesteziijos pa-

Pranas J. Bagdas M.D.

Nuotrauką Vyt. Maželis

budusiam ligoniui ta kasdienybė nuostabi graži ir kupina viso- kios vilties. Bet ta pati kasdienybė chirurgams ir laboratorijų gy- dytojams toli gražu ne tokia švie- si, o tikriau kupina baukštus abejotimo, laukimo ir klinikinio kruopštaus stebėjimo.

Cia prasideda ligonio gydymas įvairiausiais vaistais, svarbiausia imunitetą mažinančiais ar jį žlugdančiais vaistais. Paskutiniu metu pastebėta, kad tie imunitet- ū mažinantieji vaistai yra par- dė tendencijos sukelti vėžį ar i- vėžį panašius susirgimus. Kova su imunitetu nepasibaigusi, ir dar vis daromi nauji tyrimai.

Medicina nuo antro pasauli- nio karo yra išmokusi įskiepyti i- žmogaus organizmą neutralias, ne organines, bet metalines ir plastines medžiagas. Lūžę kau- lai suveržiami vitalumo varžtais, ilgieji kaulai paverjami ilgomis metalinėmis ryštelėmis, sugadin- tos arterijos pakeičiamos plasti- niais nesubliūskančiais vam- džiais. Nulūžusio klubo galvutės pakeičiamos to paties vitalumo protezais. Tos pačios mintys pa- ragino ir širdies chirurgus ieško- ti mechaninio širdies pakaitalo. Darbai eina keliuose garsiuose medicinos centruose, naudojant federalinės valdžios subsidijas.

Buvo vieną kartą panaudota jau tokia dirbtinė širdis, sukūsi- labai daug kontroversijos, pyk- čio, kritikos ir užgauliojimų. Tai buvo konfliktas tarp išra- dėjo ir jo asistento.

Tačiau, bet kuriuo atveju vis vien daromi žingsniai į priekį. Širdies transplantacijos opera- cija, atrodo, medicinoje jau yra įvykęs faktas. Bet tokios opera- cijos galutinės formos ir tikslas jos veidas bei vertė pasirodys dar tik ateityje.

• I. L. K. mokslo akademiją yra pakviesti ir priimti nariais: pedagogas Vaclovas Čižiūnas, in- žinierius Alfredas Kulpa-Kulpa- vičius, profesorius dr. Jokūbas J. Stukas ir keturių stambiųjų to- mų vaikalų "Mūsų Lietuva" auto- rius Bronius Kviklys. Šiuo metu I. L. K. Mokslo akademijai turi 211 narių.

Kaip "didieji broliai" šaudė lietuvius studentus

(Atkelta iš 3 psl.)

Jau Ričardas buvo begalvojęs pakilti ir bėgti, kai išgirdo at- dardantį vežimą. Tuo tarpu ka- rininkas priartėjo prie lapų krū- vos, paspyrė juos koja ir staiga sušuko:

— Stai kur tas benkartas! Kel- kis!

Ir tuo tarpu privažiavo veži- mas, iš kurio pasigirdo klausim- as:

— Kur yra pabėgusieji kali- niai, drauge majore?

Tuo metu Ričardas stojosi. Ma- joras taikė revolveriu tiesiai į jį. Ričardas išsigandęs instinktyviai staiga krūptelėjo ir pašoko į ša- lį, kai tuo tarpu suskambėjo šū- vis. Pajuto deginantį skausmą krūtineje ir petyje ir sukrito ant žemės. Jis neprarado sąmonės, bet gulėjo ten nejudėdamas, steng- damasis nesukrutėti ir nedejuoti.

Susirinko ir kiti sargybiniai ap- linkui. Kažkuris pasakė:

— O gal jis dar gyvas, drau- ge majore?

Majoras atsakė:

— Kur jis bus gyvas! Aš vi- siškai iš arti peršoviau jo krūti- nę.

Jis nebuvo pastebėjęs, kaip Ri- čardas buvo kniubstelėjęs į šalį.

Ričardą įmetė į vežimą. Net ir tada jis įstengė nesudejuoti. Ki- tų dviejų jaunų lietuvių lavonus užmetė ant jo. Vežimas pajudė- jo į stovyklą. Ričardas pajuto kažką prisilatinusį ir išgirdo ma- jorą sakant:

— Jie užmušti, kai norėjo pa- bėgti.

Buvo aišku, kad majoras ir po- kalbio dalyvis buvo įsitikinę, kad visi trys lietuviai jau nebegyvi.

Privažiavus lagerį, vežimas sus- tojo. Kažkas įsakė iškelti lavo- nus ir ten palikti. Kai jie pagrie-

bė Ričardą, šis sudejavo.

— Žiūrėkit, jis dar gyvas! - pratarė jie.

Ričardas atidarė akis. Buvo dar šviesu. Nedegė nei sargybų šviesos prie spygliuotų tvorų.

Tas pats majoras artėjo prie Ričardo, traukdamas savo revol- verį. Ričardas pagalvojo:

— Dabar baigta.

Tačiau vyresnysis karininkas sugriebė majoro ranką, tardamas:

— Sustok. Dabar jau vėlu. Vi- si žiūri.

Tikrai buvo susirinkusių daug žmonių - karių ir civilių. Jie visi subėgo pažiūrėti atvežamų bėg- lių.

Ričardą pakėlė iš vežimo ir paklausė, ar jis gali eiti. Jis at- sakė, kad gali. Nuvedė jį į lage- rio patalpas ir saugomoj pasto- gėj paliko kelioms dienoms. Ri- čardas prašė, kad jo žaizdą per- rištų, bet niekas neatėjo. Tik ket- virtą ar penktą dieną budintis kalinys atėjo ir perrišo žaizdą. Sekančią dieną atėjo moteris gy- dytoja, apžiūrėjo jį ir pasakė, kad reikia vežti į ligoninę. Jau buvo per vėlu išgelbėti jo ranką, ir ji buvo nupiauta ties petimi.

Tada jis buvo teisiamas, jo baus- mę prailginta, ir jis buvo nuga- bentas į Vladimiro kalėjimą.

Nuo šių įvykių jau buvo praė- ję treji metai, kai Marčenko, 1960 m. areštuotas, sutiko Ri- čardą, tačiau, pažymi Marčenko savo knygoje, lagery dar buvo daugelis žmonių, kurie tą įvykį atsiminė.

Iš Ričardo ir kitų liudininkų pasakojimo visa tai rusas Mar- čenko paskelbė savo knygos "My Testimony" 54-59 puslapy, lietuviams skirdamas visą knygos skyrių, pavadintą "Richard's Sto- ry". J. Žvilbutis

Kas tik turi gerą skonį,

Viską perką pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
FURNITURE CENTER, INC.

J. LIEPONTIS

Marquette Pk., 6211 So. Western PR 8-5875

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais nuo 12 iki 5 val. vtk.

FRANK'S TV and RADIO, INC.

3240 SO. HALSTED STREET Tel. — CA 5-7252

DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO, STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

NOW We Offer To Savers

ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$10,000. OR MORE.
2 YEAR MATURITY

6%
PER ANNUM

ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$1,000. OR MORE.
1 YEAR MATURITY

5³/₄%
PER ANNUM

ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000. OR MORE.
6 MONTH MATURITY

5¹/₄%
PER ANNUM

REGULAR PASSBOOK
ACCOUNT
Paid and
Compounded
Quarterly

5%
PER ANNUM

Rate effective Apr. 1, 1970

NOW INSURED TO \$20,000

SAVE AT
Mutual Federal Since 1905
Savings and Loan ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILLINOIS 60608

Peter Kazanaukas, President

Tel. 847-7747

PROGRESS-PAŽANGA
COLLISION EXPERTS
A. & J. STANEVIČIUS
(Fender) Pilnas Pataisymas
Plaukams — Ištepama — Dažome
Motoro, Karoserijos (Body), Sparnų
2637 W. 47th St., Tel. LA 3-9663
Chicago, Illinois 60632

Kultūrinė kronika

Lietuviško vasarnamio projektų konkursas

1. ALIAS Centro y-ba, bendradarbiaudama su PLIAS Centro valdyba, skelbia architektūrinį vasarnamių konkursą. Šiuo konkursu norima paskatinti lietuviškos architektūros studijas ir jų pritaikymą gyvenime.

2. Konkursas skelbiamas dviem vasarnamių tipams (premijos skiriamos bet kuriam tipui.):

Tipas A. Savaitgalio vasarnamis: grindų plotas 500-700 kv. pėdų. (normaliai skiriamas 4 asmenims praleisti trumpas atostogas). WC, prausykla (ir pagedaujama dušai) viduje.

Tipas B. Vasarnamis nuolatiniam vasaros gyvenimui: grindų plotas 800-1100 kv. pėdų, normaliai skiriama 6 asmenims gyventi vasarą. WC, prausykla ir dušas ar vonia viduje.

Plotas skaičiuojamas pagal patalų vidaus išmėras (išorinių sienų plotas į šį plotą neįeina). Rūšių nereikia, šildymas elektra, alyva ar dujomis. Turime mintį, kad sklype yra septinis tankas ir vanduo.

3. Pagrindiniai konkurso reikalavimai:

a. Išorinei vasarnamių architektūrai ir vidaus planavimui turėtų būti suteikta kiek galima daugiau lietuviškos architektūros bruožų.

b. Patalpų išplanavimas turi būti racionalus ir pritaikytas šių dienų reikalavimams.

4. Projektų atlikimo technika, naudojama medžiaga ir popierius pagal autorius pasirinkiami. Brėžiniai eskiziniai su pagrindiniais pastato ir patalpų išmatavimais ir pagrindinių baldų išdėstymu. Turi būti pateiktas planas, skerspjūvis ir fasadai mastelyje 1:25 — 1:10 ir perspektyvinis vaizdas

pasirinktame mastelyje. Visi brėžiniai turi būti vienodo formato 24"x30". Pageidaujama raštas, trumpai apibūdinantis autoriaus idėją.

5. Konkurse gali dalyvauti visi lietuviai.

6. Už geriausius projektus ALIAS Centro valdyba skiria tris pinigines premijas:

I premija.....200.00 dol.
II premija.....100.00 dol.
III premija 50.00 dol.

Ir tris atžymėjimus be piniginių premijų.

7. Juri komisiją iš 5 asmenų skiria ALIAS Centro valdyba, susitarusi su PLIAS Centro valdyba. Komisijos sprendimas yra galutinis.

8. Projektai pristatomi iki 1970 m. balandžio mėn. 15 d. šiuo adresu: ALIAS, 4607 Anderson Rd. Cleveland, Ohio 44121

Visi brėžiniai, paaiškinimai ir lydraščiai pasirašomi slaptyvardžiu. Tikroji autoriaus pavardė ir adresas prisiunčiami užklijuotame voke ant kurio identifikuojami projektas ir slaptyvardis.

9. Konkursan pristatyti projektai galės būti išstatomi ALIAS ir PLIAS suvažiavime Toronte 1970 m. gegužės mėn. 20—31 d. ir birželio mėn. 1 d. ir kitur. Premijuoti ir atžymėti skelbiami tikra pavardė, kiti slaptyvardžiai.

10. Premijuotų projektų brėžiniai lieka ALIAS žinioje ir jie gali būti spausdinami "Technikos Žodyje" ir kitoje spaudoje. Nepremijuotų projektų autoriai, parodoms pasibaigus, turi teisę savo projektus atsiimti. Neatsiimti projektai bus saugomi iki 1971 m. gegužės 31 d.

• Leonardas Šimutis šiuo metu rašo Amerikos Lietuvių Tarybos istoriją. Jau turi parašęs per 300 puslapių rankraščio. Knyga pradeda aptarinėti Lietuvių tautos tragedijos pradžią 1939 — 1940 m., paskiau nupaiskojamą kiekvieną metų atžymint svarbesnius faktus tarybinėje politikoje ir Amerikos gyvenime, ryšius su Lietuvos laisvinimo reikalais. Rankraštis jau apima įvykius iki 1969 m. imtinai. Pats Tarybos istorijos tekstas jau yra beveik baigtas, bet leidinį dar norima papildyti priedais, duodant anglų kalba pagrindinius Lietuvos istorijos bruožus ir išspausdinant svarbesnius originalius dokumentus: Lietuvos genocidas ir okupacija, pasiremiant Kersteno komiteto tyrinėjimais, svarbesnieji memorandumai prezidentams ir Valstybės departamentui, laiškai iš prezidentūros ir Valstybės departamento ir kiti dokumentai, susiję su Amerikos Lietuvių Tarybos darbu, siekiant Lietuvai laisvės. Knyga bus iliustruota kove šimtinė paveikslų, galė parūpintos alfaabietinės rodyklės. Taipgi numatoma įvesti medžiagos, nušviečiančios Amerikos Lietuvių Tarybos kongresus.

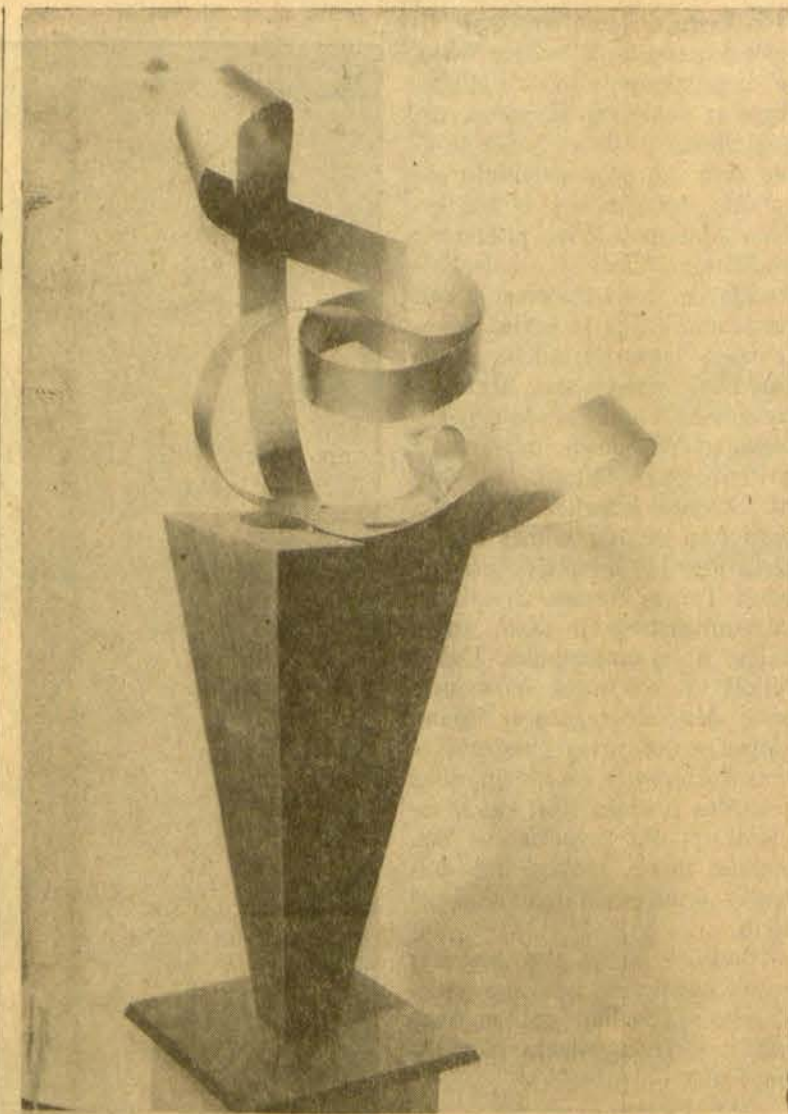
• Kultūrininkai kovoja prieš Pažaislio žalojimus. Vilniuje leidžiamo savaitraščio "Literatūra ir menas" vasario 7 d. laidoje paskelbtas laiškas redakcijai, užvardintas "Argi nebėra kavinė kitos vietos?" Laišką pasirašo žinomi Lietuvos kultūrininkai: Architektų sąjungos Kauno skyriaus valdybos pirm. S. Abramauskas, LTSR liaudies dailininkas P. Galaunė, rašytojas J. Grušas, M. K. Ciurlionio dailės muziejaus filialio Pažaislio architektūrinio ansamblio vedėjas I. Kymantas ir M. K. Ciurlionio dailės muziejaus direktorius P. Stauskas. Pasirašytųjų laiško turinys toks:

"Buvusio vienuolyno architektūrinis ansamblis Pažaislyje yra vienas žymiausių architektūros paminklų Lietuvoje; 1949 metais jis buvo pripažintas sa-

junginės reikšmės architektūros paminklu. Tačiau, nepaisant to, nepaisant architektų bei muziejau darbuotojų prieštaravimų, Pažaislio ansamblio aplinka dažnai darna. Štai visi neseniai sužinota, kad patvirtinta projektinė užduotis ir ruošiami darbo brėžiniai 18 metrų aukščio kavinės-restorano pastatui, kuris iškilis ant Kauno marių kranto.

Mums atrodo, kad šiam objektui parinkta visiškai netinkama vieta: kavinė-restoranas numatytas statyti ant Pažaislio ansamblio kompozicinės ašies tęsinio.

1969 m. gruodžio 29 d. spec. mokslinėse restauracinėse gamybinėse dirbtuvėse, svarstant architektės S. Cerškutės Pažaislio

Pranas Gasparonis Motina ir vaikas (plienas) Iš jungtinės JAV ir Kanados lietuvių dailės parodos Ciurlionio galerijoje

ansamblio restauracijos projekto, buvo siūloma sudaryti ir apsauginę šio architektūrinio paminklo zoną. Svarstymo metu architektūros mokslų kandidatas J. Baršauskas, docentė H. Kaičiukaitė-Jaciniene, LTSR Kultūros ministerijos Muziejų ir kultūros paminklų apsaugos valdybos viršininkas J. Glemža ir kiti draugai griežtai pasisakė prieš anksčiau minėtą sumanymą statyti kavinę apsauginės zonos ribose.

Mūsų manymu, kavinę-restoraną tikslingiau statyti kitoje, tam reikalui tinkamesnėje vietoje, kad atsitiktiniai statiniai nedarkytų istoriškai susiformavusios aplinkos bei pastatų, savo architektūra organiškai įsijauančių į aplinką. Siūlome kompetentingoms organizacijoms išaiškinti šį nesusipratimą, kad nebūtų padaryta sunkiai pataisoma klaida.

Toks žymių kultūrininkų laiškas aiškiai liudija, kokia sunki yra šviesnių lietuvių kova prieš okupacijoje bujojančią snobizmą ir nemokšas, juo labiau, kai nenusimanytas dažnai sutampa ir su rusiškojo okupanto siekiu — žaloji arba ir visai nužemės paviršiaus nušluoti lietuvių tautos kultūrinį palikimą.

• Ir Lietuvoje minimas Erazmas Roterdamišis. Vilniaus spaudoje praėj. metų gruodžio mėn. paminėjo didžiojo humanisto, olando Erazmo Roterdamišio 500-ąją gimimo sukaktį. "Komi. Tiesoje" (nr. 243, 1969) idėtam J. Bulotos straipsnyje Erazmas (gimęs 1469 m., miręs 1536 m.) laikomas, pana-

GELES
Vestuvėms, banketams, laidotuviams ir kitokioms progoms
GUZASKŲ
Beverly Hills Gėlinyčia
2445 W. 63rd Street Chicago, Illinois
Tel. PR 6-0833 — PR 6-0834

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

A. VILIMAS
MOVING
Apdraustas perkraustymas — Įvairių atstumų —
823 WEST 34th PLACE
Tel. — FRontier 6-1832

šiai kaip ir Vakaruose, "didžiausiu humanistu Europos šiaurėje nuo Alpių".

Ilgokame straipsnyje bandoma rasti Erazmo poveikį lietuvių kultūrai, kalbama apie ryšius su Abraomu Kulviečiu, žymiuoju mūsų reformacijos judėjimo veikėju, mokslininku humanistu.

J. Bulota teigia: netenka abejojti, kad Lietuvoje Roterdamišis buvęs skaitomas originale, gijo veikalai versti į lenkų kalbą. Priekaištaujama istorikui J. Jurginiui — jis per mažai palietęs Erazmo poveikį lietuvių kultūrai, be to apie humanistą lietuvių spaudoje ar mokslo literatūroje esą "gerokai pripainiota". (E.)

• Viešintose pradėjo veikti radijo ir televizijos retransliavimo stotis. Jos zona apima Molėtų, Dūksto, Obelių, Vabalninko ir Panevėžio apylinkes.

• Tarptautinių žodžių žodynas. "Minties" leidykla Vilniuje praėj. metų pabaigoje išleido tarptautinių žodžių žodyną. Jo pagrindą sudaro 1964 m. išėjęs

TYPEWRITERS
Sales — Service — Rentals
Typewriters — Adders
A & H BUSINESS MACHINE
5350 W. 63rd St. Tel. 925-8875

SPECIALUS SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Visi muitai ir išlaidos sumokėti iš anksto. Gavėjams nieko nemoka.

IT-605 \$31.80
4 1/2 sv. rūkytų lašinių, 2 1/4 sv. taukų, 4 1/2 sv. ryžių, 4 1/2 sv. cukraus, 4 1/2 sv. kvietinių miltų.
IT-607 \$34.70
20 sv. kvietinių miltų, 20 sv. ryžių.
SPECIAL-1 \$38.50
10 sv. taukų, 10 sv. kvietinių miltų, 10 sv. ryžių, 10 sv. cukraus.
DELICIOUS \$45.00
1 1/4 sv. degintos kavos, 1 sv. šveicarisko šokolado, 2 1/4 sv. cukraus, 2 1/4 sv. ryžių, 1 1/4 sv. sviesto, 1 1/4 sv. šveicarisko sūrio, 1 1/4 sv. rūkytų lašinių, 1 1/4 sv. rūkyto kumpio, 2 1/4 sv. maišytų vaisių, 2 1/4 sv. marmalado, 2 1/4 sv. kvietinių miltų, 1 1/4 sv. geriausio sausinių.
10 SKARELIŲ \$46.80
5 vilnonės skarelės, be kutų, didelės ar mažos gėlės arba turkiskais raštais, visų spalvų, ir 5 šilkinės skarelės, visų spalvų.
ITALISKI NYLON LIETPALCIAI
Vyriški ir moteriški — visų dydžių nuo mažų iki didelių — spalvos: tamsiai mėlyna, tamsiai žalia, tamsiai ruda.

1 LIETPALTIS (Complete) \$25.90
2 LIETPALCIAI (Complete) \$39.30
SPECIALUS PASIOLYMAS DIRBTINIAI KAILINIAI pasiūti iš žinomos Borgana medžiagos, minko (tamsiai rudos), spalvos arba persikų avelių (juodi), kaina, kurios niekas negali nurungti.
Complete \$99.00
Užsakykite dabar. Užsakykite tik per

INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 E. 23rd Street
New York, N. Y. 10010
Retai kalaukite mūsų neapmokamo katalogo.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEP. C. LACK IR SŪNOS (LACKAWICZ) 2424 W. 69th Street Tel. R.Epublic 7-1213 2314 W. 23rd Place Tel. Virginia 7-6672	POVILAS J. RIDIKAS 4354 S. Halsted Street Tel. Y.A.Rds 7-1911
PETRAS BIELIONAS 4348 S. California Ave. Tel. L.A.fayette 3-3572	JURGIS F. RUDMIN 3319 S. Lithuania Ave. Tel. YA 7-1138-1139
ANTANAS M. PHILLIPS 3307 So. Lithuania Ave. Tel. Y.A.Rds 7-3401	VASAITIS - BUTKUS 1448 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Tel. OL 2-1003

Chicago Savings and Loan Association

NEW RATES

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION

SAFETY OF YOUR SAVINGS

INSURED

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000.

6% PER ANNUM

OF \$5000.00 OR MORE

ON CERTIFICATES

2 Year Maturity

5 3/4% PER ANNUM

ON CERTIFICATES

OF \$1000.00

One Year Maturity

5 1/4% PER ANNUM

ON CERTIFICATES

OF \$1000.00 OR MORE

6 Month Maturity

5 1/4% PER ANNUM

ON 90 DAY NOTICE

PASSBOOK ACCOUNTS

\$100.00 Minimum

5% PER ANNUM

ON ALL PASSBOOK

ACCOUNTS

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY. PAID QUARTERLY.

Chicago Savings and Loan Assn.

John Pakel, Sr., President and Chairman of the Board

6245 SO. WESTERN AVE.

TEL. GR 6-7575

HOURS: Mon 12 PM to 8 PM, Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 8, Sat. 9 to 12:30

DRAUGAS, šeštadienis, 1970 m. vasario mėn. 14 d.

rusiškas tarptautinių žodžių žodynas, lietuvių kalbai pritaikytas. Dabar išleistame žodyne yra ir grožinėje literatūroje bei periodikoje apie 24,000 tarptautinių žodžių, plačiai vartojamų lietuvių kalboje, mokslinėje, techninėje ir grožinėje literatūroje bei periodikoje spaudoje. (E.)

since 1914...

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4478

5%
PASSBOOK SAVINGS
All Accounts
Compounded Daily
— Paid Quarterly

6%
2-YEAR SAVINGS
CERTIFICATES
(Minimum \$5,000)

MAZEIKA & EVANS

FUNERAL HOME

THREE AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71st St. Telef. G.Rovehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero T.Ownhall 3-2108-09

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

3911 West 111th Street

Didžiausias Paminklų Planų Pasirinkimas Visame Mieste

Telef. — CE.darcrest 3-6335

Vienas blokas nuo kapinių

E U D E I K I S

Laidotuvių Direktoriai

DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID

Trys Moderniškos Koplyčios

4330 South California Avenue

Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — Y.A.Rds 1741-2

MOTERŲ GYVENIMAS

REDAGUOJA ST. SEMENIENĖ, 6507 S. TROY ST., CHICAGO, ILL. 60629, TELEF. 925-5988

Priešmokyklinio amžiaus vaikas ir žaislai

Žaislai. Tik suminėk tą magišką žodį, ir tuojau kuris nors pramonininkas juos ir gamina. Penkiolika ar daugiau parduotuvių jūsų gyvenamoje apylinkėje prisikrauna jų, o kiekviena mažųjų televizijos programa liaupsindama juos reklamuoja. Trumpai tariant, krūvos žaislų sukuriamos pavilioti vaikui nuo pat kūdikystės lopšio — ir, nėra abejonės, jie visi vaiką patraukia taip, kad tėvai turi net griebtis griežtos jų naudojimo kontrolės, jei nenori, kad namai pavirstų ištisu žaislų sandėliu.

Auklėjantieji žaislai

Yra visai gerų ir žaislų firmų. Ir tikrai galima pavadinti išminčiais tuos tėvus, kurie patys susipažįsta su įvairių bendrovių gaminamais žaislais. Savaiše aišku, mūsų skonis yra grynai asmeniškasis, bet mes labai gerai vertiname tokias firmas, kaip Fisher-Price, Playskool ir Creative Playthings, kurių žaislai yra stiprūs, gražūs ir paprasti, o taipgi reikalauja iš vaiko gana didelės dozės net ir savotiškos kūrybos. Žaisdamas su tokiais žaislais, vaikas ne tik lavina savo pojūčius, bet ir vaizduotę.

Iš kitos pusės, yra tokių firmų, kurios kraute krauna sau milijonus vien apgaulingų gudrybių galia ir išpūsta reklama. Jų žaislai, yra gal tik įdomiam pasižiūrėjimui, yra tik mechaniškoji pabaisa, nereikalaujanti iš vaiko nieko daugiau, kaip tik patraukti jo dėmesį. Mes gana anksti išmokome būti suvedžiojami gan pretenzingos etiketės „auklėjantis žaislas“ („Educational toy“). Užklijuokite tokį popiergaliuką ant bet kurio šlamšto, ir pusšimtis stropių mamų galvotruk čiais šoks jų pirkti. Tuo tarpu, kuris paprasčiausias žaiselis gali būti auklėjantis, jei jis pasako vaikui ką nors apie jį patį ar jo aplinką. Netgi tokia lėlė ar sunkvežimukas, patys paprasčiausieji iš visų žaislų, gali taipgi, pagaliau, būti labai auklėjantieji, nebent juos gamintojai pagadina, perdėtai apkraudami visokiomis baterijomis, prisukamais motorais, blykčiojančiomis šviesomis, žvangčiais skambalais ar kitais mechaniniais išmislais.

„Žaislai“, kurie nėra žaislai

Rinkoje yra tiek daug žaislų, kurie „žaislais“ yra vadinami, tik auklėjimo nesuprantant, o tenkinant kieno nors pasipiniginimo troškimą. Tai įvairiausi šautuvai, revolveriai, patrankėlės, kareivėliai — žodžiu, visokiausi kariški žaislai, kurie iš viso nėra žaislai.

Kam pirkti tuos „žaislus“, kurie reiškia naikinimą ir žudymą tam mažam proteliui. Kur prasmingesni, yra tie žaislai, kurie moko statymo ir kūrimo, bet ne grovimo. Vaikučiai ir taip yra gana agresyvūs. Ypač berniukai. Kodėl tada nenukreipti geriau jų agresyvumą į energiją į gyvenimą ir taiką, o ne į mirtį ir žmogaus naikinimą, nors tai ir būtų dar tik vaizduotės plotmėje.

Žaislų gausybės žalingumas

Tačiau gal kur kas daugiau rūpesčio mums kelia ne vienokia ar kitokia žaislų rūšis, bet begalinis jų gausumas. Kai kurie tė-

Du broliukai ir žaisluokai...

vai mano, kad vaikui žaislų niekad negali būti per daug. Bet čia vargiai ar tiktu lietuviškasis posakis: „Sviestu košės nepagadinsi!“ Kaip tik atvirkščiai! Mudviem su vyru stebinti, teko įsitikinti, kad per daug žaislų gadina vaiko vaizduotės pajėgumą, jos koncentraciją, kliudo jo fiziniui aktyvumui. Nors mes gan dažnai perkame menkiausius ir staigmenėles vaikams pradžiuginčiai bei užimti, tačiau retai perkame daug ir brangių dovanų gimtadienio ar kurios kitos šventės proga. Jeigu vaikai turi daug gimininių, tai giminėms dažnai yra didelis džiaugsmas dovanoti jiems žaislų. Ir tėvams tada belieka žaislus tik priimti, o patiesiems tokiais atvejais kiek susilaikyti nuo besaikio apipylimo vaikų žaislais.

Atsižvelgti vaiko gerovės

Seneliai, o ypač močiutės, yra patys nuolaidžiausi iš visų gimininių. Bet ir juos galima labai lengvai įtikinti, kad vaiko labai geriau nupirkti tikrai vertingą visais atžvilgiais žaislą. Praėjusiomis Kalėdoms mes paprašėme savo tėvų dovanoti vieną vienintelį žaislą mūsų vyriausiajam, kai tuo tarpu mūsų antrasis gavo dovaną iš savo krikšto tėvų. Abiem atvejais mes drįsime „išduoti paslaptį“, ką kiekvienas vaikų pageidavo, o taipgi specialiai malda vomė vengti žaislų su apgaulingais komerciniais triukais, lengvai sulaužomomis dalimis, o labiausiai saugotis baterijų. Nereikia nė abejoti, kad tik nuožemiausias vaikų priešas galėjo išrasti baterijomis varomus žaislus!

Ir net po tokio rūpestingo planavimo, vaikai gavo Kalėdoms tiek daug dovanų nuo kitų gimininių bei draugų, kad jų „grobis“, lyg tas žvejo tinklas, vos pakeliamas nuo daugybės žuvų, buvo kur kas per sunkus.

Nauja kryptis gimtadienio pobūviui

Bet kai atėjo mūsų vyresniojo sūnaus gimtadienis (už dviejų savaitių po Kalėdų), mes išgalvojomė naujos rūšies gimtadienio po-

būvį. Kiekvienas mažųjų svečių (kitai sakant, jų mamų) buvo paprašytas neatnešti jokios asmeniškos dovanos švenčiančiam gimtadieni, bet nebrangų žaislą ar kitokią smulkmeną, kurie, sumesti į bendrą maišą, buvo padalinti tarp visų dalyvavusių. Kai kurios motinos buvo pasipiktinusios (ir tai inteligentės moterys, su aukštuoju mokslu): viena gi mano draugė stačiai paklausė: „Kam tu skriaudi savo nuosavą vaiką?“

Kita neslėpdama pareiškė savo nuomonę: „Tavo sūnelis tikrai už tai tavęs nemylės“.

Tačiau pats „kaltininkas“ — mažasis solenizantas priėmė šitai labai gražiai, kai jam buvo iš anksto apie tai paaiškinta. Dabar jis dažnai prisimena savo „puotą“, su pasididžiavimu kalbėdamas apie tai, kad „buvo tiek daug dovanų ir kiekvienas gavo bent po vieną!“ Pačiu pagrinduiniu dalyku, pagaliau, buvo jam pats gimtadienio pobūvis ir jo draugų suejimas.

Atmintina, kad visa tai padeda jau nuo pat mažens vaikutyje ugdyti altruizmo jausmus, dailintis su savo artimu net labiausiai mėgiamais daiktais, kaip šiuo atveju — žaislais. Atvirkščiai gi, nuolat laikymas vaiko centre (kai tėvai, bemylėdami jį, ir taip sunkiai išvengia), pažadinti gali jame savimeilę ir išugdyti egoistą.

Vaikai — viso pasaulio viltis, kaip žiedai yra gamtos viltis, viltis išminčiaus žodžiais tariant, pagrindu yra labai paprastučiai tvariniai ir jie lengvai patenkiami labai jau paprastais dalykais. Tik supraskime jų vaizduotę, ir bet kuris paprasčiausias žaiselis gali jiems tapti Pandoros džiaugsmo skrynia! Nijolė

★ Mūsų ateičiai atėjimui yra vienas svarbiausių ir sunkiausių šeimų uždavinių. Kiekviena motina čia turi savus patyrimus. Būtu gerai mums drąsiau tuo pasidalinti. Taigi ir pradedame spausdinti straipsnius šiuo klausimu, prašydami, kad ir kitos, ypač jaunos motinos, savus patyrimus aprašytų.

Šiuo kartu dedame straipsnį Nijolės Semėnaitės-Etzviler. „Nijolė“ nepretenduoja į vaikų psichologes ar auklėjimo ekspertes, tik, augindama 3 sūnus, pasakoja apie savo ketverių vedybinio gyvenimo metų patirtį. Nijolė gyvena Madison, Wis., priemiesty Middletone. Rosary kolegijoje studijavusi ispanų, portugalų kalbas, žurnalistiką ir gavusi bakalaurato laipsnį, studijas gilino San Paulo universitete, Brazilijoje, gavusi tam Fulbrighto stipendiją. Wisconsin universitete gavo magistro laipsnį. Iškėjęs už Dovydo Etzvilier (vokiečių, prancūzų, olandų kilmės amerikiečio) su juo buvo išvykusi tarnauti Taikos korpuse Brazilijon, kur universitete ji dėstė anglų kalbą, o jis matematiką. Dabar Nijolė vasaros metu Wisconsin univ. dėsto portugalų ir ispanų kalbas, o jos vyras (besiruošdamas doktoratui) — matematiką. Dovydas pamilęs visa, kas lietuviškai, puošia savo namus lietuviškosios menų, mokosi lietuvių kalbos ir sūnus moko lietuviškai poterių.

Motinas, kurios siųs panašios rūšies straipsnius, prašome pridėti savo nuotrauką, gal su savo atžalynu, ir suglaustas biografinės žinias.

KVIEČIAI IR KOMUNIZMAS

Politrukas kalba susirinkime:

— Ateina diena, kada kapitalinės šalys taps komunistinėmis.

— Bet kur mes tada gausime kviečių? — paklausė balsas iš publikos.

VASAROS STOVYKLOMS BESIRUOŠIANT

GAILUTĖ VALIULIENĖ

Už lango dar nenutirpo sniego klotas, ir varveklis nutišęs žvilga, o apie vasaros stovyklas kalbėti visiškai nėra sunku. Gal todėl, kad laikas greičiau eina už žmogų, gal kiekvienas, kuris stovykloje yra, praleidęs savaitę ar dvi, išsivežė nepamirštamų prisiminimų ir dažnai jais gyvena.

Kas yra ta vasaros stovykla?

Iš klausimą kiekvienas surasime įvairiausių atsakymų. Motinai, kuri stengiasi jį išleisti visais reikmenimis aprūpintą vaiką, tuojau prisimena atidaryti lagaminai ir eilės paruoštų skalbinių. Tėvui tai reiškia ilgą ir tolimą kelionę, sėdėjimą prie vairo, prakitą Jaunuoliui — su naujais draugais susipažinimą, ilgus vakarus ir įvairius, idomius pašnekesius. Tačiau gal didžiausia šio darbo našta krenta stovyklos planuotojams ir stovyklų vedėjams. Jiems žiema pasidaro trumpa, kad geriau pasiruoštų vasaros stovyklai. Jiems stovykla reiškia begalinį darbą ir dar didesnę tikėjimą savo kultūros vertybėmis, be kurių mes esame niekas...

Putnamo seselės jau ištisa eilė metų tas stovyklas veda ir jose dirba. Dar taip seneniai, Vermonto kalnuose, tarp šakotų baltųjų beržų išgijo žemės plotas, kad galėtų rytiniai Amerikos pakraštėje tęsti stovyklų darbą. Čia bus antroji Dainava, kuriems pirmąją pasiekti yra per toli. Tačiau ši mažą dalelę žemės tampa sava tik

Nijolė Vedegytė - Palubinskienė

Nepasiekiamas (ofortas)

Iš jungtinės JAV ir Kanados lietuvių dailės parodos, atidaromos šiandien 6 val. 45 min. Čiurlionio galerijoje, Chicagoje.

Sesuo M. Aloyza, Marijos Nekalto Prasiždėjimo seserų vyriausioji vadovė, dalyvaus rėmėjų vakarieneje vasario 22 d. Chicagoje.

bandote save atpažinti iš kokio Lietuvos krašto esate kilę, kokias mokyklas Lietuvoje lankėte ar kokiuose lageriuose Vokietijoje tremti išgyvenote. O mes? Čia gime ir auge atpažįstame vienas kitą iš stovyklų.

Jos žodžiai teisingi — pagrįsti gyvenimo realybe. Stovyklose susirenka pats judriausias mūsų jaunimas. Čia jie susipažįsta, dalijasi idėjomis, dainuoja, sportuoja ir dirba. Jis — tas gyvasis jaunimas tampa mažosiomis žie-

žirbomis, kurios pajėgia uždegti visose krašto vietovėse ir kitus jaunuolius.

Pirmoji istorijos pamoka

Vieną kartą aiškinomės klasėje Vilniaus žymesniausias vietovės. Kai priėjome prie Aušros Vartų nereikėjo nieko aiškinti, nes viena dvylikametė su didžiausiu užsidegimu išpasakojo stebuklingojo pavėiklo istoriją ir žmonių meilę šiai šventovei. Paklausta, kur ji tiek daug prisiskaičiusi, ramiai paaiškino: „Stovykloje vasarą seselės papasakojo...“

Jeigu kada istorikai rašys knygas apie mūsų tautiškumo ugdymo vietas, jie negalės nepaminėti stovyklų. Jų vertė ne pastuose, barakuose ar palapinėse, nors ir tai yra reikalinga minimalioms stovyklavimo sąlygom sudaryti. Stovyklų tikroji vertė tuose žmonėse, kurie dirbo, kad kiekviena stovykla būtų savo tautos meilės perdavimo vieta kitam žmogui.

Vasario 22 d. yra rengiama Jaunimo centre, Chicagoje, vakariene tokioms stovykloms paremti. Ją rengia Putnamo seselių rėmėjai-os, tikėdami, kad mes visi stovyklas pažįstame ir jas nuoširdžiai remiame.

Gal ir šią ateinančią vasarą skaitysime atvirutes su stovyklos išpūdziais. Vieniems ji bus „maišas džiaugsmo“, „namai be namų“ ar „trumpa pasaka“, o kitiems begalinis pasitenkinimas, kad per jaunimą dar liekame patys gyvi...

PAS MUS

★ Amer. Liet. inž. ir arch. sąj. ALIAS Moterų pagalbinio vieneto valdyba savo posėdy vasario 6 d. paskirstė gautą pelną iš gerai pasisekusio pobūvio šitaip: „Technikos Žodžiui“ 150; inžinierio našlei Sveicarijoje 50 dol.; Lietuvos Dukterų draugai 50 dol.; Chic. aukšt. lituanist. mokyklai 50 dol.; „Lituanus“ 50 dol.; Foto archyvai 50 dol. Buvo svarstyta sudaryti siuntinius ir pasiųsti į Suvalkų trikampį. Vieneto valdybą sudaro: St. Semėnienė — pirm.; Birutė Briedienė ir Elena Varankienė — vicepirmininkės; Olga Paulukienė — sekrr.; Aldona Slonskienė — išd. ir Halina Žitkienė — narė.

★ Izabelė Motekaitienė skaitys paskaitą moterims aktualia tema ALIAS Mot. Pagalb. vieneto bendrame susirinkime kovo 1 d. Iza Motekaitienė, solistė muzikos kritikė, redagavusi N. Vaidilutę, autorė eilės novelių, eilėraščių ir straipsnių, yra inžinierio žmona ir inž. chemiko motina. Dabar ji turi savo nuosavą muzikos studiją su sūnumi pianistu Manigirdu.

★ Birutė Briedienė buvo pasveikinta savo vardinių proga vasario 5 d. ją netikėtai aplankius draugams ir kolegoms, dirbantiems kartu visuomeniniame lauke. Birutė dirba aktyviai Lietuvos Dukterų draugijoje (buvo pirmininkė), ALIAS Mot. pag. vienetė (vicepirm.), Foto archyve (vicepirm.), Operos lėšų telkimo komitete, priklausė Scenos darbuotojų sąjungai.

Subrendimas

Subrendimas yra sugebėjimas suvaldyti pyktį ir suderinti skirtingas nuomones be jokios pagiežos ir smurto.

Subrendimas yra kantrybė, sutikimas atsisakyti greito malonumo dėl kur kas ilgiau trunkančio laimėjimo.

Subrendimas yra pastovumas, mokėjimas įvykdyti užsibrėžtą projektą ar išsilaikyti situacijoje, nežiūrint jokios opozicijos ar užpa numušiančių trukdymų.

Subrendimas yra nesavanaudiš kumas, atsižvelgimas kitų reikalų, dažnai savo paties troškimų ar norų sąskaiton.

Subrendimas yra pajėgumas linksmai priimti visus nemalonumus bei trukdymus, o nepatogumus bei pralaimėjimus be skundų ar moralinio nusiminimo.

Subrendimas yra nusižeminimas. Tikrai yra didis, kuris gali pasakyti: „Aš suklydau“. O kai eis teisus, subrendęs žmogus neturi sakyti: „Ar aš taip neskakiau?“

Subrendimas yra mokėjimas daryti teisingus sprendimus ir juos įvykdyti. Tik nesubrendę per visą savo gyvenimą bando įvairiausias begalines galimybes, o tada nieko nebedaro.

Subrendimas reiškia pasitikėjimą, žodžio išlaikymą ir išsilaikymą krizės metu. Nesubrendę yra nekaltumo įrodymo meisteriai — susimaišę ir pakirke. Jų gyvenimas yra sulaužytų pažadų labirintai, buvusių draugų būriai, gausa nepabaigtų darbų bei gerų intencijų, kurios niekad nebuvo gyvenime įgyvendintos.

Subrendimas yra menas gyventi taikoje ir sutikti su tuo, ko mes vis tiek negalime pakeisti A.L.

Jaunesniųjų ateitininkų užsiėmimai Kennebunkporte, vasaros stovykloms metu. Jaunučiai su sesele M. Jone vandenyje - Kennebunkport ateitininkų stovykloje. Instrukuoja seselė M. Jonė

Nuotr. A. Juzaičio